

Календар матчів чемпіонату світу з футболу – 2026

с. 12

ЦІКАВА Читанка

13 травня 2026 року №5(6)

Ціна договірна

● ДІЯННЯ «ВИЗВОЛИТЕЛІВ»

75-річній вчительці її гвалтівник лишив кулю зі словами: «Якщо тільки писнеш, нею і вб'ю»

Російський танкіст устромляв їй поміж ноги дуло автомата, і жінка боялася, що той таки вистрелить...

«Чомусь люди жахаються, коли чують про зґвалтованих літніх жінок. А таких – десятки», – додам до цих слів Ірини Довгань, що більшість суспільства не хоче про це навіть знати. Хоча таких історій після 2014 року було десятки, а після 2022-го – вже тисячі

Віолетта КІРТОКА, журналістка, censor.net

Галину Тищенко, над якою знущався російський танкіст у березні 2022 року, майже переконували не давати свідчення. Мовляв, навіщо воно

Фотоколаг: volyn.com.ua/chatgpt.com.

Звідки у цих нелюдей бажання запхати в жінку метал?

«Навіщо воно вам? Будуть всі розпитувати, люди дізнаються, сусіди.

вам? Будуть всі розпитувати, люди дізнаються, сусіди.

Але жінка з Краматорська, яка пе-

режила окупацію міста у 2014 році і з родиною вирішила переїхати подальше від війни – під Київ, «куди ж війна ніколи не прийде», має дуже сильний характер... Хоча її, змучену, страждаючу, не лише лишили без допомоги, а й вмовляли... замовкнути!

Болюча тема – на с. 2

● НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМИХ

Якби не український гуморист Степан Олійник, не було б Труса, Балбеса і Бувалого

Восени 1961 року на екрани вийшла короткометражка «Пес Барбос і незвичайний крос», де дебютували герої Юрія Нікуліна, Георгія Віцина та Євгена Моргунова. Найвідоміша трійця радянського кіно «перекочує» затим і в інші популярні кінокомедії Леоніда Гайдая – «Самозонники», «Операція «И»...», «Кавказька полонянка». А вперше Бувалого і його команду об'єднав... пес Барбос. Звідки ж узявся цей собацюра?

Фотоколаг: volyn.com.ua/chatgpt.com.

65 років тому на екрані вперше з'явилася знаменита трійця – Трус, Балбес і Бувалий. Їхній «батько» – Леонід Гайдай. А «дідусь» – Степан Олійник.

Історія народження шедевр – на с. 6 – 7

● БО ТИ НА ЗЕМЛІ – ЛЮДИНА!

Звичайний святий. Двірник дядя Саша

Під час стрілянини у Києві 18 квітня Олександр Перга, який працював у комунальній сфері, закрив собою 12-річного хлопчика, прийнявши на себе смертельні поранення. Лікарі боролися за життя чоловіка, проте 22 квітня він помер у лікарні і став сьомою жертвою теракту. Хлопчик отримав поранення, але вижив

18 КВІТНЯ 2026
ВІН ЗАКРИВ СОБОЮ
ДИТИНУ

ГЕРОЇ
ЖИВУТЬ
ПОМІЖ НАС

На сайті Президента України створено петицію №263784 з вимогою присвоїти Олександрю Перзі звання Героя України (посмертно).

Зворушливо про двірника-Героя – на с. 5

● ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

Костянтин Немічев- «Кракен» – у десятці найбільших ворогів росії

ЦЕ ПОМСТА
ЗА ХАРКІВ!

ЗАСТУПНИК
КОМАНДИРА "KRAKEN"

«Мої і Сергія Величка фотографії висять у всіх райвідділах росії», – усміхається Костянтин Немічев.

Він відіграв одну з найважливіших ролей у захисті Харкова і саме це йому не можуть вибачити кацапи

Продовження розповіді – на с. 3

РЕКЛАМА

МАТУШКА ЄФРОСИНІЯ

Обдарована людина, яка допомагає людям протягом всього життя

◆ Позбавить проблем будь-якої складності.
◆ Допоможе позбутися самотності, зустріти своє кохання і бути щасливими у шлюбі.
◆ Вирішить сімейні проблеми. ◆ Налагодить подружні стосунки. ◆ Допоможе знайти свій шлях у житті та позбутися депресії.

ДОПОМАГАЄ ДИСТАНЦІЙНО

Тел. 050-282-35-15 viber, whatsapp

Рішення про видачу ліцензії: наказ МОЗ від 13.06.2025 №968.

Володимир ЗЕЛЕНСЬКИЙ, 48 років, Президент України, 8 травня 2026 року видав Указ, який принизив путіна і міць «другої армії світу» – зс росії – і про який будуть говорити століттями:
«Дозволити 9 травня 2026 року провести парад в м. Москві (Російська Федерація). На час параду (з 10 години ранку за Київським часом 9 травня 2026 року) територіальний квадрант Красної площі виключити з плану застосування українського озброєння».

Офіційна частина парад 9 травня 2026 року на Красній площі тривала лише 45 хвилин – це найкоротший парад в історії.
Вперше з 2007 року на бруківці не було жодної одиниці важкої військової

ні ракетні – ні танків, ні ракетних комплексів. Натомість озброєння (ракетні комплекси «Ярс», підводний човен «Архангельськ», лазерна зброя «Пересвіт») демонстрували на величезних екранах.

● ТОЧКА ЗОРУ

СКАНДАЛ ІЗ КОРУПЦІЄЮ? ПРЕЗИДЕНТ КИДАЄ ВІЙСЬКОВИМ КІСТКУ ОБІЦЯНОК

Це вже стало традицією: щойно спалахне черговий гучний корупційний скандал – Банкова виходить із якимись гучними обіцянками. Останній випадок найбільш показовий за рівнем цинізму: Зеленський пообіцяв військовослужбовцям чіткі терміни служби, тривалі ротачії та підвищення платні. Але далі – тиша. Пообіцяв-забув?

Інна СОВСУН, народна депутатка України, фракція «Голос»

Пропоную поговорити про до-брозвичайні для політиків, але остогидлі українському суспільству поняття – корупцію, «рішалово» й кумівство. Про «плівки Міндіча».

По-перше, читати всі ці розмови про басейни, дерева на першій лінії від Дніпра та антикварні дахи – між людьми, які впливають на державні рішення під час війни, поки хтось гине, – емоційно це дуже накриває. Це – здорова людська реакція, тут ви не одні.

По-друге, мені видається правдоподібною версія, що плівки могла злити сторона захисту. Наприклад, адвокати Міндіча чи інших фігурантів справи, щоб нагадати про себе чи спробувати шантажувати президента. Отже, їм вигідно, щоб усі почули саме цю частину розмов. Це не робить плівки фальшивими, це просто слід весь час тримати в голові.

Але є ще, по-третє, і для мене це – найголовніше в усьому, що відбувається. 1 травня президент оголосив про реформу армії: збільшення грошового забезпечення військових, поетапне звільнення зі служби тих, хто був мобілізований раніше, на основі «чітких часових критеріїв». Тоді у мене всередині навіть ворухнулася якась надія: ну не вже, нарешті, на четвертий рік повномасштабкі?

Але час ішов, ця заява так і не обросла якимись деталями, конкретикою чи цифрами. І не обросте. І стало зрозуміло, що це була кістка, яку кинули військовим та їхнім родинам, аби відвернути увагу від скандалу з «плівками Міндіча». Іншими словами, президент нам «натриндюлькав», набрехав, сказав нам неправду. Знову.

Я давно в політиці, але такого цинізму треба ще пошукати – зіграти на нервах людей, які й так напружені до межі, які ледь витримують. Військовим та їхнім родинам два роки замилюють очі, обіцяючи, що їхніх коханих замінять чи бодай якось визначать терміни служби й можливість довгих ротачіїв. Але далі відбувається нічого.

І от зараз під час нового сплеску «Міндічгейту», Володимир Зеленський виходить до суспільства і робить гучну заяву, за якою знову не стоїть нічого. Чиста абстракція. Мильна булька, що лусне. Нічого не зміниться. І от як із цими давати раду – дуже велике питання.

А вся ця гризня в оточенні колишніх Зеленського... У мене до всіх них єдине питання – чому ви досі не служите?

● ПРЯМА МОВА

Ольга БОГОМОЛЕЦЬ, заслужений лікар України, про російський «парад пабеда» 9 травня:

«Для мене це вже давно не парад – це більше схоже на бал сатани. Бал, де замість цінності життя демонструють танки, а замість пам'яті про загиблих – хизуються зброєю та показують те, чим щодня вбивають мирних людей! Парад військової техніки у країні, яка веде загарбницьку війну, – це не про честь або якусь там вигадану пам'ять, це про культ смерті!»

● ДІЯННЯ «ВИЗВОЛИТЕЛІВ»

Українська режисерка Аліса Коваленко на «Берлінале» разом із героїнями її фільму.

Документальна стрічка «Сліди» (режисерка Аліса Коваленко та Мариса Нікітюк) про українок, які пережили сексуальне насильство під час російської агресії, перемогла в глядацькому голосуванні у секції Panorama Dokumente на «Берлінале-2026».

75-річній вчительці її гвалтівник лишив кулю зі словами: «Якщо тільки писнеш, нею і вб'ю»

Закінчення.
Початок – на с. 1

Віолетта КІРТОКА, журналістка, censor.net

Я писала велике інтерв'ю з цією жінкою, яка побудувала будинок неподалік Житомирської траси. І її історія є в фільмі «Сліди», закритий показ якого відбувся в Києві. Стрічка отримала спеціальну відзнаку глядацьких симпатій на «Берлінале». Це сталося вперше за 40 років існування фестивалю! Зараз стрічку демонструють на фестивалях по всьому світу. Більше того, фільм отримав можливість бути поданий цього року на здобуття «Оскару»! Голоси наших жінок мають чути. Бо це докази злочинів, які коять росіяни на окупованих територіях.

У Києві, як це було і в Берліні, на закритий показ, де глядачами були переважно представники іноземних посольств, а також генеральної прокуратури та слідчих органів, в залі були присутні героїні фільму. Це – шестеро жінок із різних регіонів країни, різних віку, різних професій. Навіть усвідомлення, що кожна з них пройшла через тортури росіян, жахають.

Але коли ти ще й на величезному екрані бачиш кулю в долоні спрацьованої жінки, якій за пару років вповнилося 80, здригаєшся від її слів, що цю кулю їй залишив її гвалтівник, пообіцявши застрелити нею жінку, якщо вона комусь розповість, що він із нею робив...

Мefeldivna дала свідчення одразу ж, як частина Херсонщини була деокупована. І готова говорити про злочини «асвабадітелів», бо багато жінок насправді не готові, аби їхні історії ставали публічними. Мefeldivna не боїться нічого. Вона, сільська вчителька української мови, яка виховала декілька поколінь учнів у рідному селі, має ту силу і мужність, аби стати голосом й інших постраждалих.

Аліса Коваленко, режисерка фільму, сама стала першою жінкою, яка дала свідчення після того, як її, полонену, гвалтував російський офіцер у 2014 році. Вона, тоді ще студентка, документувала початок війни на Донбасі. І на одному з блокпостів неподалік Донецька, куди ще можна було заїхати навіть українським журналістам і документалістам, потрапила в полон... Аліса увійшла в громадську організацію SEMA Ukraine, багато працює з жінками, які пережили сексуальне насильство, їздить світом, даючи свідчення. Але їй самій знадобилося більше десяти років, аби зняти фільм про досвід цих жінок. Бо тут важливо було витримати ту тонку грань, аби не зробити боляче своїм героїням, аби показати все одночасно правдиво, але не моторошно. Хто ще, як не Аліса, яка дуже

« Мене судомить від розповідей, як вона мала приміряти білизну перед її мучителем, про що вона згадує кожного ранку... »

щемко все це відчуває, бо сама вчилася жити зі своїми спогадами, травмами та жахами, міг би це зняти? У фільмі немає історії самої Аліси. Але вона в кожному кадрі. Дерево, яке горить зсередини, – це вона і її відчуття. Зграя птахів, яка зривається невідомо від чого, – це вона, коли чує чергову жінку і її розповіді про знущання. Розбиті будинки Херсонщини, без вікон, дахів, стін, – це також вона, і те, що робиться з нею всередині. Оця рука Мefeldivni з кулею – це також Аліса, в яку її мучитель пхав кулю... Звідки у цих нелюдей бажання запхати в жінку метал? Галина Тищенко розповідала, як її гвалтівник встромляв їй поміж ноги дуло автомата, і вона боялася, що він таки вистрелить... Для мене сама Аліса – недосяжна висота сплаву таланту, характеру, ніжності, енергійності і глибини. Вона після

полону продовжила свою роботу документалістки, багато фільмувала війну на Донбасі, одночасно намагаючись зрозуміти життя місцевих людей. Вона збрала підлітків і організувала для них поїздки в гори. Не в Карпати, а аж у Гімалаї. І знімала кожного дня, які трансформації з ними відбуваються. Вийшов документальний фільм саме про підлітків Донбасу. Чому по відношенню до Аліси я застосовую слово «недосяжна», бо кожен її вчинок вартий окремої розповіді. У 2022 році вона, маючи п'ятирічного сина, пішла в добровольчий підрозділ. І воювала під Харковом у таких місцях, де, здавалося, ніхто не виживав. Я, побачивши її фото в однострої, в бронезилеті, з автоматом і у величезній касці на її неслухняному кучерявому волоссі, переживала за цю

яка стояла біля донецького стовпа, загорнута в український прапор у серпні 2014 року, я здогадувалася, що її історія страшніша, ніж те, про що вона говорить. Але лише в фільмі вперше почула її слова про гвалтування... Іра і сама мені сказала під час монтування стрічки, що вона чи не вперше публічно говорить всю правду про полон. За цим фільмом «Сліди», за історіями лише шістьох жінок, стоять десятки інших постраждалих. Десятки – це ті, хто говорять, свідчать, дають покази, не ховають своїх облич. Але потрібно пам'ятати, що за їхніми спинами, в тіні, лишаються ті, хто відмовляється говорити, хто намагається про все забути, жити далі, наче нічого не було. Але на кожній пережите лишає ті самі сліди, про які не напруму, але говорить Аліса в фільмі... Стрічку згодом покажуть в Україні широко. Принаймні, такі плани є. Але під час закритого показу, де зібралися люди, які, здавалося б, мали розуміти, куди вони ідуть, хто знаходиться в залі, якої болючої теми ми торкаємося, знайшовся глядач, який притяг у зал відро з поп-корном... Навіть цікаво, чи зміг він його жувати під розповіді жінок про насильство. Це більш дивно було почути від представниці генеральної прокуратури, яких вчать спілкуватися з травмованими людьми: «Дякую, що ви у нас є». Краще б вона не слово брала, а жувала той поп-корн. Бо я б волила, щоб в історії нашої країни не було жінок, які пережили насильство під час війни. Але що взяти саме з цієї організації, яка у 2022 році намагалася перекопати постраждалих не давати свідчення, не завдавати поважним слідчим роботи? Видимими цих жінок зробили вони самі. Якби не їхня наполегливість, об'єднання в організації, фільм «Сліди», підтримка міжнародних організацій, держава б досі їх не помічала.

Через роботу в страховій компанії Франц Кафка писав переважно вночі, що призводило до хронічного безсоння та головного болю.

Перед смертю від туберкульозу Кафка просив свого друга Макса Брода знищити всі його рукописи. Брод порушив обіцянку, завдяки чому світ побачив романи «Процес», «Замок» та «Америка».

творення людини на велетенську комаху («Перевтілення», 1915), відчував ірраціональний жах перед звичайними мишами.

Кафка відмовився від м'яса і практикував метод Горація Флетчера – ретельно пережовував кожну порцію їжі до стану рідини.

Усі три сестри письменника – Еллі, Валлі та Оттла – загинули в нацистських концтаборах під час Голокосту.

Франц КАФКА (1883 –1924), один із найвизначніших німецькомовних письменників ХХ століття:

«Книга має бути сокирою для замерзлого моря всередині нас».

● ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

Костянтин Немічев-«Кракен» – у десятці найбільших ворогів росії

Він відіграв одну з найважливіших ролей у захисті Харкова і саме це йому не можуть вибачити цацани

Альона ШЕВЧЕНКО, Оксана ХАРЬКОВСЬКА, 24tv.ua

«Я вважаю, що генералів, полковників старої формації треба відправляти на пенсію», – переконаний Костянтин Немічев.

Костянтин Немічев – один із засновників та заступник командира полку безпілотних систем KRAKEN Третього армійського корпусу. На фронті він із 2014 року, а в 2021-му почав готувати харків'ян до війни з росією. Саме тому вранці 24 лютого 600 добровольців вже були готові обороняти місто, яке планували захопити росіяни.

Бійці KRAKEN брали участь у звільненні Харківської області у 2022 році та запобігли повторній спробі росії захопити місто у 2024 році. Через що засновники підрозділу Костянтин Немічев і Сергій Величко потрапили в списки тих, кого росія хоче ліквідувати найперше. Уже було 4 безуспішні спроби їх вбити.

Наші фотографії висять у всіх райвідділах росії. Там просто божевільня. Коли у їхніх спецслужб спитали чому (наші спецслужби все одно спілкуються з російськими по горизонтальних контактах), вони відповіли, що будуть нас доганяти і не відпустять. Це через те, що ми зірвали російські плани щодо Харкова, – розповів Костянтин Немічев в інтерв'ю «24 каналу».

У росії був план зайти в місто та захопити його. Вони майже реалізували його, якби не добровольці, тому це – помста за Харків. І вони постійно працюють. За цей час було вже 4 замаху, які наші спецслужби успішно зірвали. Вони не зупинилися, і я думаю, що й надалі працюватимуть.

Костянтин Немічев детально розповів, як вдалося не допустити окупації другого за розміром міста України і що він особисто зробив для цього.

3 18 років, із 2014-го, я був добровольцем у батальйоні «Азов», який згодом став полком. У період із 2014 по 2016 рік здобув значний досвід – як у бойових операціях, так і в їхньому плануванні. Саме завдяки цьому досвіду ми разом із побратимами залишилися в спільному русі та почали передавати набуті знання цивільним.

Почали це робити, коли росія стягнула війська під Харківську область. Ми розуміли, що потрібно готуватися: знадобиться ця підготовка чи

ні, але все одно потрібно було це робити. У 2021 році ми почали проводити вишколи на вихідних. На них приходило багато різних людей із Харкова – жінки, викладачі, працівники супермаркетів. За пів року пройшло 5 тисяч людей. Кожній людині ми проговорювали, де буде збір та як буде організована логістика у разі початку війни. Завдяки цьому о 6 ранку 24 лютого у нас уже було 600 людей.

Тоді виникла проблема з озброєнням, бо ми домовилися з тодішнім міністром внутрішніх справ Денисом

місцеві добровольці, які вибудують структуру, будуть озброєні автоматами та коктейлями Молотова. Ба більше, що ці харків'яни, переважно без бойового досвіду, ганятимуться за спецпризначенцями росії та вбиватимуть їх.

Усіх росіян вдалося ліквідувати, й завдяки цьому ми можемо зараз перебувати у Харкові й почуватися доволі спокійно. А якби тоді не вдалося їх вибити... Коли ми брали полонених, то вони казали, що командування переконувало їх: головне – заїхати в місто. Мовляв, у місті нікого немає. Заїжджаєте – і берете 5 об'єк-

Усіх росіян вдалося ліквідувати, й завдяки цьому ми можемо зараз перебувати у Харкові й почуватися доволі спокійно. А якби тоді не вдалося їх вибити...

Монастирським про надання 150 автоматів, якщо почнеться війна. Ми знали, до кого звернутися, щоб отримати зброю. Люди приходили, й у другій половині дня 24 лютого ми вже всіх озброїли та виставили на позиції біля окружної дороги.

Потрібно було не просто зібрати людей, а побудувати структуру – щоб кожен комусь підпорядковувався, щоб була нормальна логістика, щоб було підвезення їжі та теплих речей. Тоді про форму ще не йшлося. Бронезилети шукали, де тільки могли. Ми зібрали людей, створили ієрархію, побудували підрозділ фактично з нуля за якихось 5 – 6 годин.

27 лютого був прорив росіян у Харків, і вони зайшли в саме місто. На той момент 92-га бригада тримала фронт, і вони прорвали оборону. За їхньою інформацією, тут нікого не було, росіяни навіть не припускали, що зберуть-

тів: поліція, СБУ, міськрада, радіо- і телевежа. Після цього місто вважається захопленим зсередини, і вони почали битися армію вже з двох сторін.

Тому завдяки добровольцям і тій роботі вдалося втримати місто. Я дуже гордий, що причетний до цього. Ми доклали багато зусиль, і все це не було марно. Далі, коли ми вибили росіян, то почали розробляти операції, щоб відкинути їх далі від околиць міста, – зазначив Костянтин Немічев.

До речі, він вважає, що одна з величезних проблем нинішньої армії – це бюрократія і, звісно, мобілізація.

– Я вважаю, що генералів, полковників старої формації треба відправляти на пенсію. Нехай вони листівки у Viber відправляють, а не керують такою машиною, як ЗСУ. Дуже важливо, щоб у нашу армію прийшли інновації, техно-

логії, щоб ми зменшили бюрократичне навантаження... – каже Костянтин Немічев і наголошує: – Якщо ми хочемо зберегти країну, нам потрібна сильна армія. Однак вона зазнає втрат і її потрібно поповнювати... Потрібна мобілізація, а якщо її не буде, тоді можна пакувати валізи і виходити. Якщо людина ігнорує повістку, то виходить, що порушує закон України і після цього її можна притягати до відповідальності. Йдеться про подачу у розшук, арешт рухомого і нерухомого майна і всі інші моменти, які діють щодо порушників...

У нього є право, наприклад, підписати контракт у штурмовий полк, щоб відбілітися від порушення закону. Якщо людина належить до певної релігійної організації і не хоче воювати через віру, то я не прихильник того, щоб саджати її за ґрати. Тоді ми переповнюватимемо тюрми, і це не принесе результату. Тому цих людей можна відправляти, наприклад, на будівництво фортифікацій, щоб вони допомагали державі. Маємо великий кордон з росією і білоруссю, тому там є чим займатися.

Повне інтерв'ю Костянтина Немічева – дивіться у відео «24 Каналу»:

НАША ДОВІДКА:
Кракен – це назва міфічного морського чудовиська зі скандинавських легенд – гігантського створіння, яке нібито нападає на кораблі. У переносному сенсі – щось дуже потужне, грізне, майже неконтрольоване. Тому назва «Кракен» звучить як образ сили, страху для ворога і великої руйнівної потуги.

● ТЕПЛА ІСТОРІЯ

«Іноді любов повертається до нас... просто в іншому вигляді».

УСЕ МИНАЄ. ЗАЛИШАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ЛЮБОВ

Письменник Франц Кафка – одна з найбільш загадкових і неоднозначних фігур у світовій літературі. Однак деякі факти з його біографії говорять про нього, як про мудру людину з великим серцем. Він ніколи не був одружений і не мав дітей, тому можна подумати, що цей чоловік був замкнутим одинаком, не здатним на почуття. Але насправді все було зовсім інакше...

Лія ЛІС

Кажуть, одного разу у 1923 році 40-літній Франц Кафка прогулювався парком у Берліні й побачив маленьку дівчинку, яка гірко плакала. Вона загубила свою улюблену ляльку.

Кафка допомагав їй шукати, але іграшки так і не знайшли. Тоді він зробив щось надзвичайно ніжне: сказав дівчинці, що лялька не зникла – вона просто вирушила у подорож і передала для неї листа.

У тому листі було написано приблизно так: «Не плач. Я пішла дивитися світ. Я обов'язково писатиму тобі про свої пригоди».

І Кафка почав писати ці листи сам. Він приходив на зустрічі з дівчинкою й читав їй історії від імені ляльки і її пригоди. Так біль втрати поступово перетворився на очікування, цікавість і світлу казку.

Нарешті Кафка купив іншу ляльку і приніс дівчинці. Він сказав, що та повернулася до Берліна. «Але ця лялька зовсім інша, вона не схожа на мою», – здивувалася дівчинка.

Тоді Кафка вручив їй ще один лист, в якому лялька написала: «Мої подорожі змінили мене».

Маленька дівчинка обняла нову ляльку і щасливо принесла її додому.

Через рік помер Кафка.

...Минуло багато років. Дівчинка виросла і одного дня знайшла всередині тієї ляльки ще один лист.

У ньому були слова, які варто запам'ятати кожному: «Усе, що ми любимо, колись може зникнути. Але любов завжди повертається – просто в іншому вигляді».

Ми втрачаємо речі, людей, моменти, себе колишніх. Але, якщо любов була справжньою, – вона нікуди не дівається. Вона просто знаходить нову форму, новий голос, новий шлях до нашого серця.

...Ця зворушлива історія стала відомою завдяки Дорі Діамант – останній коханій Франца Кафки. Саме вона розповіла цей епізод біографам письменника вже після його смерті.

Цікаво, що дослідники роками намагалися знайти ту саму дівчинку або листи в архівах Берліна, але безуспішно, що додає цій історії статусу однієї з найкрасивіших літературних легенд.

МУДРІСТЬ ВІД ФРАНЦА КАФКИ:

«Через рай пороку досягаєш пекла чесно-ти». ***
«Є два людські гріхи, з яких витікає решта, – нетерпіння й лінощі душі». ***
«Найкращий спосіб збити з пантелику – це сказати правду». ***
«Все, в тому числі і брехня, служить істині. Тіні не гасять сонця». ***
«Щастя виключає старість. Хто зберігає здатність бачити прекрасне, той не старіє».

ДРУЗІ, НАМ ВАЖЛИВА ВАША ПЕРЕДПЛАТА!

38036

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС «ЦІКАВОЇ ЧИТАНКИ»

Френк ГАМЕР (1884–1955), легендарний американський правоохоронець, у перестрілках із яким загинули десятки злочинців, про застосування сили:

«Я ненавиджу вбивати, але я бачив стільки вбивств, що знаю – іноді це необхідно зробити».

«Злочинець – це койот, який завжди озирається через плече», – таке визначення зробив Френк Гамер.

Знаменитий техайський рейнджер скептично ставився до офіцерів, які «засипали

околиці свинцем». Казав, що краще підняти пістолет до рівня очей і використувати приціл, бо «одного хорошого пострілу достатньо».

Расистський «Ку-Клус-Клан» для Френка Гамера був такою ж

бандою, як і банда Бонні та Клайда. Він ненавидів те, що члени ККК ховали обличчя під масками. Його позиція була простою: **«Тільки богуз ховає обличчя, коли чинить правосуддя».**

● МУДРІ ІСТИНИ

НЕ ВИТРАЧАЙ ЖИТТЯ НА ТЕ, ЩОБ СПОДОБАТИСЯ ВСІМ

У цьому світі завжди знайдеться той, хто щось скаже...

Сер Ентоні ГОПКІНС, 88 років, британський та американський актор ввільського походження, режисер і продюсер, легенда кінематографа з кар'єрою понад 60 років

Працюєш по 12 годин на день – скажуть: «У нього взагалі немає життя». Працюєш менше – почувеш: «Так він нічого й не досягне». Не працюєш – назвуть ледарем. Живеш із батьками – скажуть, що тебе утримують. Маєш дві роботи – комусь здасться, що ти «забираєш чийсь місце». Відкрив власну справу – для когось ти вже експлуататор. Працюєш найманним працівником – «збагачуєш чужого начальника». Орендуєш житло – «викидаєш гроші на вітер». Купив своє – «все життя будеш виплачувати». Маєш нове авто – «краще б квартиру купив». Їздиш на старому – «немає грошей на нормальну машину».

Не маєш авто – «як так можна жити?». Подорожуєш – скажуть, що в тебе немає серйозних справ. Не подорожуєш – «не вмієш насолоджуватися життям».

Сидиш удома – ти нудний. Виходиш щовихідних – живеш напоказ. Публікуєш фото – «шукаєш уваги». Нічого не публікуєш – «точно щось приховуєш». Самотній – «нікому не потрібен». У стосунках – «подивимось, надовго чи ні». Говориш правду – «занадто різкий». Мовчиш – «щось із ним не так». І знаєте що?

Люди все одно говоримуть. Тому не витрачай життя на те, щоб сподобатися всім. Це – неможливо. Завжди знайдеться хтось, кому не так, не вчасно, не достатньо або «занадто»...

Ми живемо у світі, де похорон часто важливіший за людину, яка пішла з життя; де вестля важливіше за любов; де зовнішність цінується більше, ніж душа. Ми живемо в культурі показовості, яка знецінює справжню суть...

Тому моя філософія така: те, що люди говорять про мене, – не моя справа. Я є тим, ким є. І роблю те, що роблю. Я нічого не очікую й приймаю все. І це робить життя простішим.

Головне – щоб ти сам міг спокійно дивитися в дзеркало. Щоб твої рішення були твоїми. Щоб ти жив не за чужими очікуваннями, а за власною совістю. Життя – це не змагання і не вистава для чужих оцінок. Це – шлях.

Тож – живи! Не засуджуй інших. І не дозволяй чужим словам керувати твоїм серцем. Живи сам – і дай жити іншим.

● ЛЕГЕНДАРНЕ ІМ'Я

Ловець невловимих Бонні і Клайда за кар'єру копа пережив 17 вогнепальних поранень

Його чотири рази залишали помирати. І щоразу він повертався...

Ліна ВОГОНЬ

У 1900-му році шістнадцятирічного хлопця на ім'я Френк Гамер залишили помирати в пілюці Техасу – з кулею в спині. Його «провина» полягала в тому, що він відмовився вбивати за гроші.

Місцевий скотар запропонував юному ковбою 150 доларів за вбивство свого бізнес-партнера. Френк відмовився. Тоді чоловік, злякавшись викриття, схопив рушницю і вистрілював хлопцеві в спину.

Та Френк вижив. Його врятував темношкірий робітник, який знайшов юнака закривавленим посеред дороги. І Гамер пам'ятав це до кінця життя.

Пізніше він казав: *«Саме кольоровий чоловік став найкращим другом у моєму житті. Завдяки йому я залишився живий».*

Коли Френк одужав, він повернувся й особисто розібрався зі своїм кривдником. Так почалася історія людини, яка стане легендою Техасу.

Френк Гамер народився у 1884-му році в родині коваля. Школу покинув після шостого класу, але фронтір (від англ. frontier – «кордон», «пограниччя»). Термін увійшов в історію завдяки історіку Фредеріку Тернеру для опису просування поселенців на «Дикий Захід» США. Це простір, де «цивілізація зустрічається з дикунством». – Ред.) навчав іншого: виживати, стріляти, вистежувати, триматися в сідлі й ніколи не відступати.

У 22 роки він став техаським рейнджером. А далі було

Френк Гамер взяв участь більш ніж у 50 збройних сутичках – і вийшов живим із кожної.

102 дні Гамер аналізував маршрути Бонні та Клайда, звички, зв'язки, спосіб мислення. Поки не знайшов слабке місце.

життя, схоже на справжній вестерн. Контрабандисти, банди, криваві перестрілки, нафтова мафія, лінчування, хаос на кордоні між Техасом і Мексикою.

І Френк ішов просто в центр цього хаосу.

За свою кар'єру він пережив 17 вогнепальних поранень. Сімнадцять. Кулі в груди, голову, плечі, спину. Його чотири рази залишали помирати. І щоразу він повертався.

За різними оцінками, у перестрілках із Гамером загинули десятки злочинців. Сам він взяв участь більш ніж у 50 збройних сутичках – і вийшов живим із кожної.

Але найважливіше було не це. У 1920-х роках, коли «Ку-клукс-клан» («Ку-Клукс-Клан» (KKK) – це найстаріша та найвідоміша расистська терористична організація в США, яка виникла після Громадянської війни, і сповідувала «перевагу білої раси»). – Ред.) тероризував темношкірі громади, Френк Гамер був одним із небагатьох правоохоронців, хто реально

ставав між натовпом і жертвами. Він врятував щонайменше 15 людей від лінчування.

Хоча не всіх вдалося врятувати. Наприклад, у Шермані в 1930-му році під час захисту афроамериканця Джорджа Г'юза, звинуваченого у зґвалтуванні, Гамер і кілька рейнджерів протистояли натовпу із 6 000 осіб. Гамер особисто поранив двох лідерів натовпу, але розлючені люди підпалили будівлю суду. Це був єдиний випадок, коли Гамер втратив в'язня – натовп вибухівкою відкрив камеру, де Г'юз задихнувся від диму, і повісив його вже мертвого...

Проте Френк Гамер хоча б намагався рятувати темношкірих у часи, коли багато хто просто відвертався...

А потім настав 1934-ий рік. Америка жила історією Бонні та Клайда – молододі банди, яку газети перетворили на романтичних антигероїв. Вони грабували банки, вбивали поліцейських і тікали на швидких Ford V-8.

Полювання на них доручили саме Френку Гамеру. І він зробив те, що вмів найкраще: не гнався, а вивчав. 102 дні Гамер аналізував маршрути Бонні та Клайда, звички, зв'язки, спосіб мислення. Поки не знайшов слабке місце.

«Коли я почав розуміти спосіб мислення Клайда Берроу, відчув, що справді просунувся у його пошуках», – потім скромно скаже він.

23 травня 1934 року на сільській дорозі в Луїзіані Френк Гамер організував засідку. За 16 секунд пролунало понад 100 пострілів, якими буквально зрешетили Ford V-8 злочинців.

Бонні Паркер і Клайд Берроу загинули миттєво.

Америка вибухнула заголовками. Гамера назвали героєм.

А він? Унікав слави. Не давав гучних інтерв'ю. Не перетворював своє життя на шоу.

Для нього це ніколи не було про популярність.

Це було про порядок у світі, де насильство занадто часто ставало законом.

Френк Гамер помер у 1955 році уві сні. Йому було 71 рік.

Його тіло носило сімнадцять шрамів – сімнадцять нагадувань про те, скільки разів він дивився смерті в очі.

Але, можливо, головне в його історії не кулі й не легенди. А те, що в одну з найжорстокіших епох Техасу знайшовся людина, яка не боялася йти туди, куди інші боялися навіть дивитися.

І щоразу поверталася назад живою.

ДОВІДКА «ЧИТАНКИ»:

Френсіс Август (Френк) Гамер (1884–1955) – легендарний американський правоохоронець і капітан техаських рейнджерів. Він здобув світову славу як лідер загону, який у 1934-му вистежив та ліквідував відомих злочинців Бонні та Клайда (Бонні Паркер та Клайд Берроу). За свою 40-річну кар'єру він брав участь у понад 50 перестрілках і був поранений щонайменше 17 разів. Був внесений до Залу слави техаського рейнджера.

НА ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

ХТО ТАКІ БОННІ І КЛАЙД?

Бонні Паркер та Клайд Берроу – знамениті американські грабіжники часів Великої депресії (1930-ті роки), які стали легендами завдяки зухвалим пограбуванням банків, заправок та невеликих крамниць, а також романтизованому образу пари, що втікає від закону. Вони зустрілися в січні 1930 року в Далласі, штат Техас, і, за свідченнями, це було кохання з першого погляду

• **Бонні Елізабет Паркер (1910–1934):** офіціантка, романтична натура, поетична особистість, яка прагнула втекти від буденності.

• **Клайд Чеснат Берроу (1909–1934):** дрібний злочинець, який із підліткового віку мав проблеми із законом і прагнув швидких грошей.

• **Популярність пари за життя значною мірою підтримувалася знайденими поліцією фотографіями із залишених сховок, на яких вони позували зі зброєю та виглядали як герої кримінального роману. Бонні часто на світлинах була із цигаркою. Газети створювали їм**

Хоча в кіно та літературі Бонні і Клайда часто зображують як романтичних бунтівників, історики та сучасні дослідники наголошують на їхній жорстокості та цинізмі.

образ романтичних злочинців.

• **У 1932–1934 роках вони вбили щонайменше дев'ятьох поліцейських і кількох цивільних, що призве-**

ло до їхнього жорстокого вбивства в засідці 23 травня 1934 року. 23 травня 1934 року в Луїзіані їхній Ford V8 був розстріляний поліцейськими; у пару випусти-

ли понад 100 куль. • **Сьогодні термін «Бонні і Клайд» використовується як назва для нерозлучної злочинної пари, яка разом долає небезпеки.**

За свою довгу кар'єру Ентоні Гопкінс знявся у понад 100 стрічок. Найвідоміші з них: «Людина-слон» (1980), «Дракула» (1992), «Наприкінці дня» (1993), «Легенди осені» (1994), «Ніксон» (1995), «Знайомтесь, Джо Блек» (1998), «Фріда» (2002) та інших.

ВІН ДВІЧІ СТАВАВ ВОЛОДАРЕМ «ОСКАРА» ЗА ТАКІ ФІЛЬМИ:

1. «Мовчання ягнят» (1991) – за культову роль інтелектуального канібала Ганнібала Лектера. Це одна з найкоротших головних ролей в історії, що отримала «Оскар» (близько 16 хвилин на екрані).

2. «Батько» (2020) – за роль чоловіка, який бореться з деменцією. У віці 83 років він став найстаршим переможцем у цій номінації.

Окрім «Оскарів», актор має численні нагороди BAFTA, «Еммі» та «Золотий глобус» за життєві досягнення.

«Нічого не проси, нічого не чекай і приймай все спокійно. Життя – це хореографія», – каже Ентоні Гопкінс.

Олександр Перга з 2021 року працював робітником з комплексного прибирання (двірником) у ЖЕД-103 Голосіївського району столиці. Він захоплювався різьбленням по дереву. Його великою мрією було після закінчення війни змайструвати величезний стіл уздовж усього будинку, щоб відсвяткувати перемогу разом із сусідами.

Двірник опікувався безпри-

тульними тваринами, зокрема мав кота Малюка, про якого те-пер пообіцяли дбати місцеві мешканці. Олександр врятував його ще кошеням, коли за твариною гналися собаки — Малюк від переляку заліз високо на дерево, і дворник допоміг йому спуститися, після чого забрав до себе. Кіт був настільки прив'язаний до господаря, що часто гуляв із ним без повідка, просто сидячи на плечі.

Віталій КЛИЧКО, 54 роки, міський голова Києва, наголосив, що вчинок прибиральника ЖЕД-103 Олександра Перги – це приклад того, що справжній героїзм не має зовнішніх ознак:

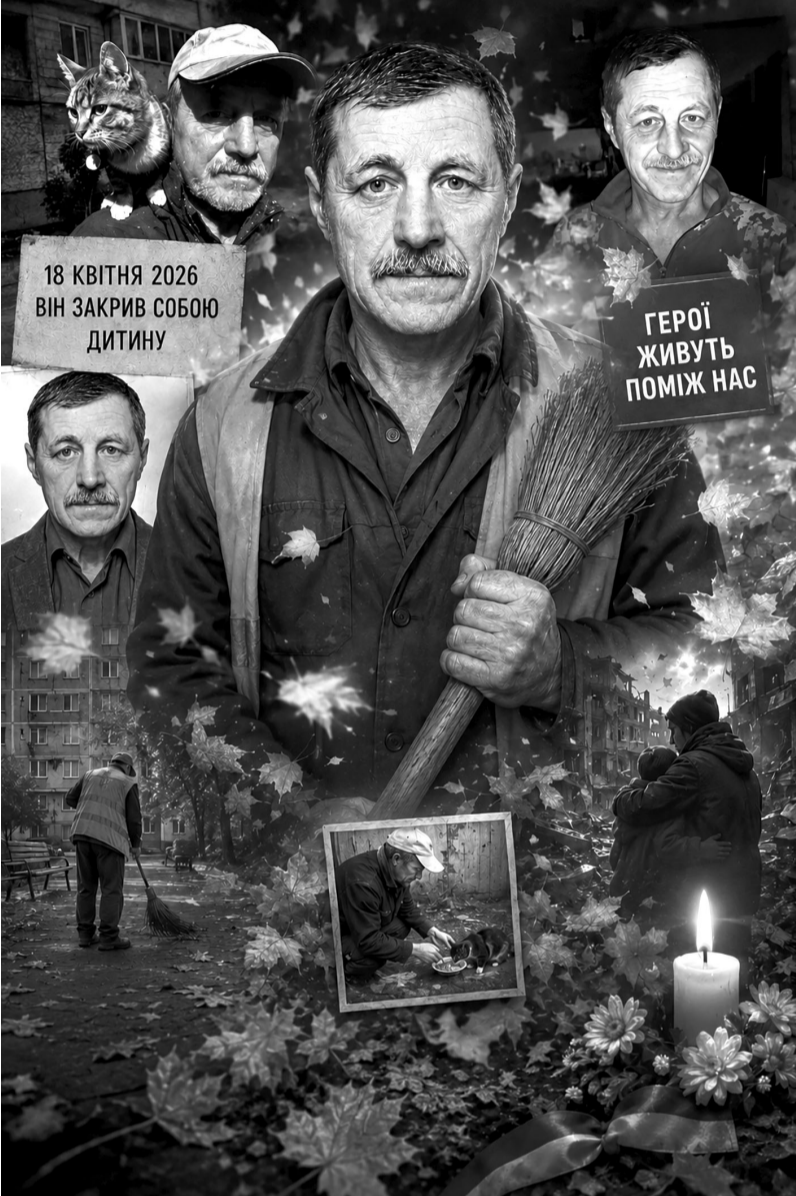
«Звичайний дворник із київського двору пожертвував собою за-для незнайомої дитини».

● БО ТИ НА ЗЕМЛІ – ЛЮДИНА!

Звичайний святий. Двірник дядя Саша

Фотоколаж: volyn.com.ua / chatgpt.com.

18 КВІТНЯ 2026
ВІН ЗАКРИВ СОБОЮ
ДИТИНУ

ГЕРОЇ
ЖИВУТЬ
ПОМІЖ НАС

«Святий дядя Саша». Ось так редакційний штучний інтелект виконав прохання отця Назарія Затоцького, зображуючи дворника Олександра Пергу.

сумлінно виконувати свої обов'язки».

Гадаю, кожен із нас усвідомлює, наскільки це важко, просто на совість працювати на всі сто, особливо, якщо ти не робиш нічого «надзвичайного», типу польотів у космос чи ще чогось, про що колись буде говорити якщо не весь світ, принаймні, весь україномовний фейсбук. Як-от про подвиг українського олімпійця Владислава Гераскевича з його «Шоломом пам'яті», до якого була прикута увага ЗМІ цілого світу, який пожертвував своєю кар'єрою, щоб донести правду, на тлі якої дуже чітко проявилася гнилість і продажність олімпійської системи. Тож, коли в Києві 18 квітня 2026 року почали лунати постріли, об'єктиви фото- та відеокамер усього світу не були зосереджені на постаті простого дворника, який закрив собою дитину.

А проте *«ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх»* (Ів. 15, 13), – каже Христос. І ще каже, що в Отця Небесного дуже особливе ставлення до дітей, настільки особливе, що їхні ангели мають до Нього постійний безпосередній доступ: *«Глядіть, щоб ви ніким з оцих малих не гордували: кажу бо вам, що ангели їхні на небі повсякчас бачать обличчя мого Небесного Отця»* (Мт. 18, 10). Олександр Перга, дядя Саша, просто був наповнений любов'ю до навколишніх людей, особливо до дітей, які відчували це

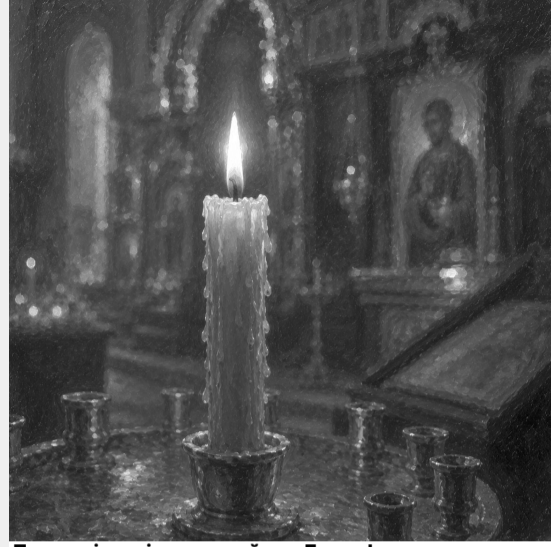
Не знаю, чи коли-небудь якась із традиційних церков офіційно проголосить Олександра Пергу святим. Але я точно знаю, що 20 квітня 2026 року, коли він помер у шпиталі від отриманих ран, усі ми з вами отримали ще одного молільника та заступника в небі, який буде небесним покровителем дворників і всіх, хто, непомітно для інших, часто під насмішливими та презирливими поглядами переходить, дбає про чистоту наших вулиць. Бо ми ж усі знаємо ці сталі вирази, якими лякають дітей, намагаючись змусити їх добре вчитися: *«Вчи-ся, бо підеш вулиці підмітати!»*. А 18 квітня 2026 року один із тих неprestижних, часто висміюваних дворників показав такий неймовірний приклад любові та самопожертви, якого ми від нього не сподівалися, а чекали, наприклад, від поліцейських. А натомість його показав простий дворник, закривши своїм тілом дитину. Тож після його смерті й наші діти, яких, не сумніваюся, і надалі лякатимуть перспективою стати дворником, отримали в особі дворника дяді Саші ще одного покровителя в небі.

У зв'язку з цим маю прохання до наших іконописців: якщо хтось із вас колись надумає писати його ікону, не підписуйте її «Святий Олександр Перга», а просто «Святий дядя Саша» – це буде правдивий підпис, який краще передасть суть зображеної людини, ніж оте «як у паспорті». І не зображайте його в грецькому хітоні та з іншими чужими для нього атрибутами. Напишіть його правдиво: у синій двірницькій робі чи куфайці, з мітлою, як у Гаррі Поттера, хай навіть це для когось виглядатиме смішно. І, на Бога, не ліпіть навколо нього золоте тло, досить уже тої позолоти! Краще намалюйте навколо нього жовте та червоне опале листя, яке він своєю мітлою прибирав. Хай це виглядає так, ніби просто вітер здійняв навколо нього листя і в тому вихорі з золотого листя відніс його на небо.

Джерело: zaxid.net.

● ДО СЛІЗ

Фотоз: zytia.org

Померлі душі, спочивайте з Богом!

ВТРАТИТИ РІДНУ ЛЮДИНУ – ЦЕ НЕ ПРОСТО СКАЗАТИ «ПРОЩАВАЙ» НА ПОРОЗІ...

Це вчитися жити з порожнечою, яка тепер завжди поруч

жодного попередження. Буває, ти картаєш себе за сміх, за те, що продовжуєш жити й дихати.

Ольга КУНЦІ

Це раз у раз дивитися туди, де людина була ще вчора, і відчувати, як разом із нею згасла часточка твоєї власної душі.

Але жити далі – не означає забути.

У жалоби немає годинки. Не існує в календарі дати, коли біль має вщухнути за наказом. Бувають ранки, коли ти впевнено крокуєш вперед, а бувають хвилини, коли один випадковий спогад розбиває тебе вщент.

Жити – це найкращий спосіб вшанувати пам'ять.

І це – нормально. Це не слабкість, це лише доказ того, що твоя любов досі жива.

Це будувати своє завтра на тому фундаменті любові, яку ця людина назавжди посяла у твоєму серці.

Любов, яку віддали, і та, яку отримали... вона не йде в могилу разом із тілом. Вона просто змінює форму. Вона стає світлою пам'яттю, раптовим ароматом у повітрі, піснею, що оживляє присутність, або німою сльозою, яка котиться щокою без

Говори про того, хто пішов.

Згадуй. Плач, якщо душа того просить. Але дай собі право й на зцілення.

Бо хоча ваша спільна історія стала іншою... вона не закінчилася. Вона триває у тобі.

Живи так, щоб там, де він зараз є, він міг тобою пишатися.

І коли здасться, що сил іти далі немає, – просто підведи очі до неба.

Бо навіть у саміснійкому центрі скорботи... завжди залишається світло.

Присвячується кожному, хто береже пам'ять у серці.

ІМ НЕ СТРАШНІ І РОСІЙСЬКІ ДРОНИ

Після теракту 18 квітня 2026 року кияни зареєстрували петицію з пропозицією встановити меморіальну скульптуру або пам'ятний знак Олександру Перзі на місці його подвигу в столиці

Василь КІТ

До речі, у січні 2026 року мер Львова Андрій Садовий особисто подякував дворниці пані Ольві за відданість роботі. Жінка продовжувала прибирати сніг біля пам'ятника Бандері навіть після «прильоту» російського дрона неподалік. Це відео стало вірусним у мережі, а мер зазначив, що не знає, чи «дякувати, чи сварити» її за таку сміливість, проте відзначив її професіоналізм. Також неподалік місця падіння БПЛА перебував Богдан, який працював на тракторі, відгортаючи сніг.

Закінчення.
Початок – на с.1

Отець Назарій ЗАТОЦЬКИЙ, священник УГКЦ, кандидат історичних наук

Іноді ми настільки засліплені

описами святих із типовою для жанру життя словесною позолотою у вигляді якихось неймовірних аскетичних подвигів, надприродних чудес і всього іншого фантастичного і божественного, що не бачимо реальних святих навколо нас. І навіть коли їхня святість проявляється просто перед нашим носом, ми й надалі не можемо «роздуплитися» і доперти, що

серед нас жив святий. Бо ми ж то чекали отої позолоти та вражаючих нашу уяву чудес.

А тут – простий дворник дядя Саша, навіть не якийсь особливий Амфілохій чи хоч, принаймні, Теодор. Звичайний непомітний чоловік із буденним ім'ям Перга Олександр Григорович – «синій комірець», як зараз модно розрізняти. І навіть буквально: чоловік у синьому напівкомбінезоні дворника та помаранчевому сигнальному жилеті. Хіба таких зображають на іконах? І як його зображати? У притій двірницькій робі та сигнальному жилеті, з мітлою в руках? Не смішіть.

Перша асоціація при погляді на цю по-стать буде з уроками літання у Гогвардсі

(вигадана школа чарівництва із серії романів англійської письменниці Джоан Роулінг «Гаррі Поттер», яка розташована у Великій Британії. – Ред.). Та й

«Він же просто на совість робив свою маленьку роботу, дбав про прибудинкову територію, садив дерева та вішав на них солодоці для малечі. Але саме в цьому й полягає справжня святість».

що він такого надзвичайного зробив? Він же просто на совість робив свою маленьку роботу, дбав про прибудинкову територію, садив дерева та вішав на них солодоці для малечі. Але саме в цьому й полягає справжня святість. Як казав святий Томас Мор: *«Найбільший подвиг – це*

й тягнулися до нього, називаючи дідусем.

Я не знаю, до якої конфесії належав дядя Саша і чи взагалі був віруючим. Я лише усвідомлюю, що він був наповнений справжньою любов'ю до ближніх, яка і є основою проповіді та життя Христа і найбільше вирізняє справжніх Його учнів.

З «ЦІКАВОЮ ЧИТАНКОЮ» – ЦІКАВО І ПОВЧАЛЬНО!

38036

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

Степан ОЛІЙНИК (1908–1982), український поет-гуморист і сатирик, журналіст, депутат Верховної Ради СРСР 6–7-го скликання: «Велике щастя – йти і йти, і якщо впасти – то в дорозі».

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

«РУКИ, ЩО МОЛЯТЬСЯ»

Багато хто бачив цю знамениту роботу Альбрехта Дюрера. Але не всі знають історію, яку пов'язують із цим образом

Kenguru.ua

XV столітті, неподалік Нюрнберга, жила велика родина. Дітей було багато, грошей – мало, а батько працював майже без відпочинку, щоб усіх прогдувати.

Двоє братів мали одну спільну мрію – стати художниками. Але навчання коштувало дорого, і родина не могла дозволити собі оплатити академію навіть для одного.

Тоді брати домовилися: кинуть монету. Той, кому пощастить, поїде вчитися до Нюрнберга. Інший піде працювати, щоб допомогти оплатити його навчання. А потім, коли перший стане на ноги, він допоможе другому здійснити ту саму мрію.

Монета випала на користь Альбрехта. Він поїхав навчатися, а його брат пішов на важку роботу. День за днем він працював, віддаючи сили, здоров'я і молодість заради того, щоб мрія брата стала реальністю.

Альбрехт виявився неймовірно талановитим. Його роботи швидко почали помічати, він здобув визнання і повернувся додому вже відомим митцем.

Під час родинної вечері він підняв келих і сказав братові:

– Тепер твоя черга. Я подбаю про тебе. Ти поїдеш вчитися, як ми й домовлялися.

Але брат лише заплакав і похитав головою.

– Ні, брате. Для мене вже запізно.

Він простягнув свої руки. Вони тремтіли, були зранені, скривлені важкою працею. Пальці вже не слухалися, суглоби боліли, і він не міг би тримати пензель так, як колись мріяв.

Кажуть, саме ці руки Дюрер згодом увічнив у своїй роботі.

Руки, які не тримали пензля. Але допомогли народитися великому художнику.

Руки, в яких було більше любові, ніж у багатьох гучних словах.

Руки, що стали символом жертвості, віри й братньої підтримки.

Світ назвав цю роботу «Руки, що моляться».

І, можливо, саме тому вона так сильно торкається серця. Бо іноді за великим талантом стоїть хтось тихий, скромний і майже невидимий. Хтось, хто пожертвував своїм шляхом, щоб інший зміг дійти до вершини.

Не забуваймо тих, чії руки колись підтримали нас!

ДОВІДКА «ЧИТАНКИ»:

На картині Альбрехта Дюрера «Руки, що моляться» зображені дві долони, складені в молитовному жесті, та невелика частина рукавів. Деталізація настільки висока, що видно кожну зморшку та вену. Малюнок виконаний тушшю та білим на папері, задалегідь заґрунтованому синьою фарбою. Зараз робота зберігається в галереї Альбертина у Відні.

Картини: Альбрехт ДЮРЕР

У картині Альбрехта Дюрера «Руки, що моляться» (1508-ий рік) – неймовірна історія братерської любові.

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМИХ

Якби не український гуморист Степан Олійник, не було б Труса, Балбеса і Бувалого

Саме за сюжетом гуморески Степана Олійника «Пес Барбос і повчальний «крос» Леонід Гайдай зняв свою знамениту однойменну короткометражку, яка дала старт пригодам Трійці (Боггуза, Бовдура та Бувалого).

Закінчення. Початок – на с. 1. Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ, golos.com.ua

«ЦЕ Ж ЧУДОВИЙ СЦЕНАРІЙ...»

У титрах стрічки, знятої на кіностудії «Мосфільм», читаємо: «За фейлетоном Степана Олійника». Це дивно, адже фільм «німий», там лише красномовні звуки та чудова музика Микити Богословського. До чого ж тоді фейлетон? Це ще одна цікава історія.

Друзі Гайдаї переповідали її по-різному, але, думається, можна повірити його дружині Ніні Гребешковій (глядачам вона запам'яталася у ролі дружини Семена Семеновича з Гайдаєвої «Діамантової руки»). Ніна Сергіївна згадувала:

«Після негарздіздів з фільмом «Тричі воскреслий» Льоню охопила депресія. Ми вирішили розвіятися і підлікуватися в Глазково під Іркутськом, де жили його батьки. Іхали поїздом, і от на одній невеличкій станції Льоня купив газету «Правда», почав її перегортати і раптом аж підскачав: «О, дивись, це ж чудовий сценарій для короткометражки!»... Виявляється, на очі

Режисер фільму «Пес Барбос і незвичайний крос» (1961) Леонід Гайдай завжди відкрито визнавав авторство Степана Олійника. У титрах фільму було чітко вказано: «За фейлетоном Степана Олійника». Це принесло українському сатирику всеосязну славу, а фільм став номінантом на «Золоту пальмову гілку» в

Обоє мали родинну історію, пов'язану з репресіями: батько Гайдаї був засланий, а родина Олійника – розкуркулена. Можливо, саме це внутрішнє відчуття несправедливості світу зробило їхнім

Каннах. Хоча до цього фільму режисер мав кілька невдалих робіт і навіть думав покинути кіно.

У студентські роки Олійника виключили з Одеського педінституту як сина «ворога народу» (батька розкуркулили). Згодом його заарештували за дотепні частівки, а обтяжуючою обставиною стала вишиванка, яку він носив постійно, та принци-

«А КОЗЛОВСЬКИЙ З'ЇХАВ З ГЛУЗДУ...»

Тоді ж Гайдай написав режисерський сценарій. А повернувшись до Москви, пішов до директора «Мосфільму», знаменитого режисера Івана Пир'єва: «Здається, можна зробити смішний фільм». «Та що ж тут смішно – б'жить один, б'жить другий, б'жить собака... – каже Пир'єв. – Гаразд, на тобі 30 тисяч з кошторису іншого фільму...»

Бувалим сам Гайдай бачив Михайла Жарова, але Пир'єв порадив йому Моргунова, що так запам'ятався у ролі зрадника Стаховича у «Молодій гвардії». Трусом Гайдай запропонував стати Георгію Віцину, якого знімав у фільмі «Жених з того світу». А Балбеса мав грати Сергій Філіппов. Однак той був на гастролях, і Віцин порекомендував «чудового клоуна з цирку на Цвітному бульварі». Це був Юрій Нікулін, побачивши якого, Гайдай вигукнув: «Так же ж і є Балбес! Треба тільки віі довші приклеїти, а ви кліпайте очима... Пика буде ще дурнішою».

Зняли картину дуже швидко. Все йшло «з коліс». Зйомки проходили у підмосковних Снігирях, поблизу дачі нашого земляка – знаменитого співака Івана Козловського. Якось уже заґримований для чергової сцени – з вимазаним сажею обличчям і в обгорілому одязі – Віцин, який любив наспівувати щось класичне, стояв під берізкою і мугикав арію Ленського: «Куда, куда вы удалились...» Місцеві селяни звернули увагу на дивного чоловіка: «А це хто?»

– Це Іван Семенович Козловський! – заявив Моргунов. – У нього сьогодні дача згоріла, от він того...

І покрутивши пальцем біля скроні, додав: «Зараз машина з Москви приїде, заберуть...» Переляканих селян тільки й бачили!

БРЕХ І БРЕЙШТЕР

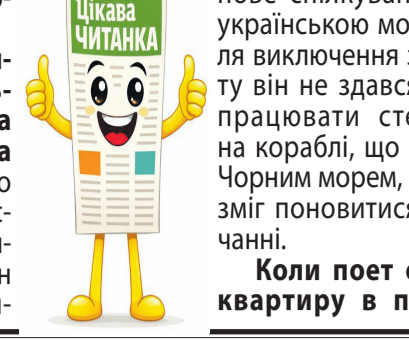
Як у фільмі героям, так і самій знімальній групі найбільше дошкуляв пес. Звали його Брех, а господарем був дресирувальник Ігор Брейштер. Він дуже любив свого «двіртер'єра», страшенно за нього переживав. Сам собака був напрочуд розумним, однак собі на умі: то з кадру виб'жить, то за котом поженеться...

Найбільше мороки, згадував Моргунов, було під час зйомок сцени погони. Через «заморочки» Барбоса-Бреха її кілька разів доводилося повторювати, а біг був для Моргунова не найбільшю втіхою. Якось актор так розлютився, що пообіцяв «придушити псюру». Брех у боргу не залишився і цапнув актора за ногу.

Хай там як, але Брех був улюбленцем знімальної групи, а після виходу фільму на екрани став і найзнаменитішим собакою Радянського Союзу.

ЩО ЛИШИЛОСЯ ЗА КАДРОМ

Під час зйомок у Гайдаї народжувався все нові й нові трюки. 10-хвилинний формат стрічки був для них замалим. Деякі епізоди Гайдаєві довелося «різати» вже під час монтажу. Так, з остаточного варіанту випала сцена, де трійця пробігає через куринь, з якого Боягыз вискакує вже в одних трусах, а за ним – ведмідь... Проти цього виступив інженер з техніки безпеки. Тоді справжнього ведмеда замінили опудалом, в яке вліз сам Гайдай, та коли переглядали матеріал, стало зрозуміло:

ГУМОРЕСКА

ПЕС БАРБОС і повчальний «КРОС» Степан Олійник

1 До озер, через луги, там, де верб зелені шати, йшли природи вороги – браконьєри-торбохвати.

2 – Киньте к бісу цигарки і замрїть у цій хвилині, Бо як бахне – на шматки Рознесе вас по долині.

3 Прикрїпив Гаврило Шур Тол на палку-закидалку, Підпалив бікфордів шнур і жбурнув на воду палку.

4 Ліг на землю на живіт і простяг тремтячі руки. П'ять хвилин – і гримне світ! І спливають соми і щуки!

5 Але світ не без чудес (Не забудь їм ту рибалку!): Як уздрів служака-пес, Що хазяїн кинув палку, – Гавкнув хрипло – і туди: Діставати, як привчили! Палку – в зуби... і з води Пре до берега щосили!

6 Пре на них... А шнур горить! Торбохватам не до рибки: Шур «ой боже!» верещить, В двох Микол волосся дибки!

7 Двоє в майках і трусах, Шур Гаврило в тілорічці – Чешуть так, що глянуть страх! Хоч записуй в олімпійці!

8 Двоє в майках і трусах, Шур Гаврило в тілорічці – Чешуть так, що глянуть страх! Хоч записуй в олімпійці!

9 Шнур згоря! Сильніше «крос!» Озирнись торбохвата – З вибухівкою Барбос Наступа уже на п'яти!

10 Марафонську боротьбу Тим оціняли браконьєри, Що залізли на вербу і притихли, мов тетері.

11 Під вербою став і пес. Кинув тол і махнув гаянти... Мить... і дим аж до небес! Бахнув тол гучніш гармати!

12 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

13 Бахнув так, що їх труси Над вербою закружляли, Що суконні картузи З неба й досі ще не впали.

14 Бахнув так у всі боки, Що тікали з луку коні, Що здригнулися шибки У міліції в районі, Що хрестились на траві Два Миколи і Гаврило. Хтось питав їх: – Ви живі? – Ті не чули. Поглушило!

15 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

16 Бахнув так, що їх труси Над вербою закружляли, Що суконні картузи З неба й досі ще не впали.

17 Бахнув так у всі боки, Що тікали з луку коні, Що здригнулися шибки У міліції в районі, Що хрестились на траві Два Миколи і Гаврило. Хтось питав їх: – Ви живі? – Ті не чули. Поглушило!

18 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

19 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

20 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

21 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

22 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

23 Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

Леонід ГАЙДАЙ (1923–1993), радянський кінорежисер, кіносценарист, автор популярних кінокомедій («Кавказька полонянка», «Операція І» та ін.), актор, народний артист СРСР українського походження: «Люди живуть так важко. Нехай вони хоча б посміються».

«Пес Барбос і повчальний «крос»

Степан Олійник

До озер, через луги, Там, де верб зелені шати, йшли природи вороги – браконьєри-торбохвати.

– Киньте к бісу цигарки і замрїть у цій хвилині, Бо як бахне – на шматки Рознесе вас по долині.

Прикрїпив Гаврило Шур Тол на палку-закидалку, Підпалив бікфордів шнур і жбурнув на воду палку.

Ліг на землю на живіт і простяг тремтячі руки. П'ять хвилин – і гримне світ!

Але світ не без чудес (Не забудь їм ту рибалку!): Як уздрів служака-пес, Що хазяїн кинув палку, – Гавкнув хрипло – і туди: Діставати, як привчили! Палку – в зуби... і з води Пре до берега щосили!

Пре на них... А шнур горить! Торбохватам не до рибки: Шур «ой боже!» верещить, В двох Микол волосся дибки!

Двоє в майках і трусах, Шур Гаврило в тілорічці – Чешуть так, що глянуть страх! Хоч записуй в олімпійці!

Двоє в майках і трусах, Шур Гаврило в тілорічці – Чешуть так, що глянуть страх! Хоч записуй в олімпійці!

А ось так побачив героїв фейлетону Степана Олійника і кінокомедії Леоніда Гайдаї Штучний Інтелект.

Шнур згоря! Сильніше «крос!» Озирнись торбохвата – З вибухівкою Барбос Наступа уже на п'яти!

Марафонську боротьбу Тим оціняли браконьєри, Що залізли на вербу і притихли, мов тетері.

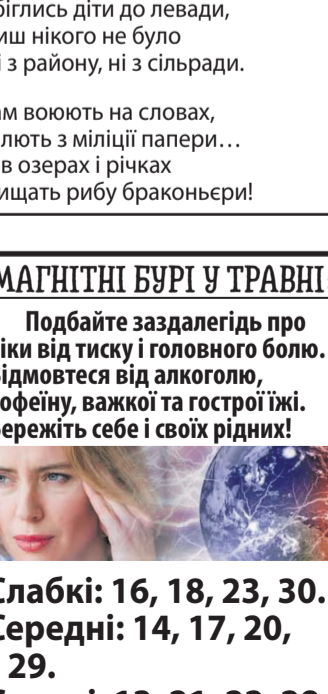
Під вербою став і пес. Кинув тол і махнув гаянти... Мить... і дим аж до небес! Бахнув тол гучніш гармати!

Спалошилося село, Збіглись діти до левади, Лиш нікого не було Ні з району, ні з сільради. Там воюють на словах, Шлють з міліції папери... А в озерах і річках Нищать рибу браконьєри!

МАГНІТНІ БУРІ У ТРАВНІ:

Подбайте задалегідь про ліки від тиску і головного болю. Відмовтеся від алкоголю, кофеїну, важкої та гострої їжі. Бережіть себе і своїх рідних!

Слабкі: 16, 18, 23, 30. Середні: 14, 17, 20, 27, 29. Сильні: 13, 21, 22, 28.

Іван МАЗЕПА (1639–1709), український військовий, політичний і державний діяч, гетьман Війська Запорозького:
«Браття, прийшла наша пора; скористаймося цим випадком: помстимося москалям за їхнє довге тиранство, за всі їхні нелюдські звірства і несправедливості».

«Всю надію свою на Тебе покладаю, Мати Божа, захисти мене під покровою Своєю!» – такий напис був на особистій шаблі Івана Мазепи.
 Він носив титул Князь Священної Римської імперії (1707–1709).
«Я кличу всемогутнього Бога у свідки і запри-

сягаюся, що не заради високих почестей, не для власного збагачення чи якихось інших цілей, а для вас усіх... я хотів би за допомогою Бога побачити вас звільненими від чужого ярма», – так Іван Мазепа пояснив розрив із московією перед військом у 1708 році.

ПОЧУТТЯ СЛАВЕТНИХ

Гетьманські походеньки Або за що Мазепу голим прив'язали до коня

Фото: uk.wikipedia.org

Кольорова літографія «Мазепа 4» (1846 рік) знаменитого американського літографа Натаніеля Кюр'є (1813–1888).

значно старшою за Івана і ростила двох дітей від першого шлюбу. Іван ставився до неї з щирою шаную, її сина й дочку всиновив, але всі розуміли, що для велелюбного молодого чоловіка, який мав найвродливіших жінок, шлюб з немолодою і не дуже вродливою Ганною – швидше, розрахунок, аніж несамовите кохання. Та й стрімка кар'єра Мазепи, яка почалася саме після цього одруження, викликала багато пліток і схожих висновків. Іван завдяки тестю та його знайомствам швидко увійшов до кола тодішнього гетьмана правобережжя Петра Дорошенка і завойовував «позиції» серед козацьких ватажків.

За деякими джерелами, дружина не розділяла амбіцій Мазепи – їй хотілося сімейного затишку, а не вічних чоловікових військових походів. Вона дуже мріяла про спільних дітей і навіть народила Івану сина, втім він помер ще немовлям, а Мазепа так і залишився без рідних по крові нащадків. Однак до дітей Ганни він ставився, як до своїх. З пасинка виростив гідного сотника і відписав йому кілька сіл. Пасербиці добрав вигідну партію – сина заможного полковника Михайла Громки. Щедрість Мазепи до прийомних дітей була цілком виправданою і правильною: коли померла Анна, Мазепа був одним з найбагатших вдовців свого часу. За 20 років шлюбу він примножив і свої, і її статки до неймовірних за тими мірками розмірів: був власником майже 20 тисяч дворів в Україні і понад 4 тисяч дворів на півдні росії.

Світ знає про художника Харитона Шустова завдяки його картині «Іван Мазепа і Мотря Кочубеївна» (1890).

кума і генерального суддю – благословити їхній шлюб, звертався до церкви за дозволом, але... За церковними канонами батьки та похресники не мають права одружуватися. Кочубей міг би закрити очі на офіційні статуси, бачачи щире кохання, але його дружина здійняла галас і називала Мазепу леда не збоченцем, а доньку блудницею, заборонивши їй навіть бачитися з гетьманом. Втім, Мотрі було байдуже – вона втекла до Мазепи попри осуд і заборони. Можна

дити; через сеє письмечко кланяюся, всю тебе цілую любезно... Гостинця-книжечку і обручик діамантовий прошу теє завдячне прийняти, а мене в любові своїй невідмінно ховати, заки дасть Бог з ліпшим привітаю. За тим цілую уста коралевії, ручки біленькі і всі приваби тільця біленького, моя любовно кохана».

Мотря довго не могла змиритися з тим, що ніколи не буде з Мазепою: плакала, відмовлялася їсти, виходити в люди. Кочубеї

Про скандальну коханку, офіційну дружину і єдине кохання легендарного козацького ватажка

просто скандалом, а й сюжетом для поем найвідоміших письменників.

Під час служби при польському дворі короля Іоана-Казимира молодий, запальний і православний Іван зчинив бійку через образи з боку таких же слуг – зятих католиків. За це молодика могли засудити навіть до смертної кари, а замість цього відлучили від двору і відправили... назад до мами на Волинь – обдумати свою поведінку. В перервах між «обдумуванням» Мазепа шукав собі заняття – виходив у світ, налагоджував стосунки з поважними людьми. І якось з візитом ввічливості зайшов для знайомства у сусідське помістя пана Фальбовського.

Старого шляхтича знала вся вельможна Волинь і задріла не лише його статкам, а й тому, що у нього молоденька гарненька дружина. Її ім'я історія не зберегла, але любовна історія з нею леда не коштувала Мазепі репутації. Він на диво зачистив до Фальбовських, а з часом не соромився навідуватися в їхній дім і у відсутність господаря. Старому нашіптували різні плітки, аж доки він сам не застукав молодих коханців на гарячому...

За переказами, Мазепа

такої ганьби не знав ніколи: Фальбовський велів слугам прив'язати коханця так, як його ввіймали, – голим – до коня і на ньому випустити в люди. Кажуть, в костюмі Адама майбутній козацький ватажок «проїхав» не одне волинське село, аж поки якісь добрі люди зжалилися і зняли Мазепу з коня.

Історики стверджують, що насправді цей факт трошки перебільшено, і старий Фальбовський обмежився лише сваркою, але серед вельмож і при дворі розповідав саме про таке покарання для зрадника. Начебто розповідав з помсти. Але звідки тоді аж три літературні обробки? Першим вигнання голого коханця-Мазепи описав Вольтер в «Історії Карла XII». За ним Байрон у своїй поемі «Мазепа», а потім ще й Гюго в такій же поемі, але власній.

ГАННА ФРИДРИКЕВИЧ: ПЕРША І ЄДИНА ДРУЖИНА

Мазепа мав слабкість до заміжніх жінок і вдів «парубкував» з ними майже до 30 років. Аж доки не одружився... теж на вдові.

Офіційною дружиною Мазепи стала донька білоцерківського полковника Половця. Вона була вдовою,

СИВИНА – В БОРОДУ, БІС – У РЕБРО: ЇЙ – 16, ЙОМУ – 65

Мотря Кочубей: перше і єдине кохання. Пізніше і найщиріше, на яке лише здатний зрілий чоловік, наділений владою, зобов'язаннями і можливостями. Мотря теж його неймовірно кохала, і вони могли жити довго і щасливо, якби не одне «але». Мотря була хрещеницею Мазепи, втричі молодшою за нього: він тримав її немовлям у церкві, не зглянувся, як вона виростала у соковиту 16-річну красуню, а йому сповнилося 65. Сивина – в бороду, біс – у ребро.

Мазепа просив її батька Василя Кочубея – свого

Мазепа зізнався, що якби ж Мотря залишилася хоч на ніч, то не втримався би – вони почали б жити як подружжя.

собі уявити, чого вартувало Мазепі досить несподіване рішення: він тут же відправив кохану назад до батьків. Незайманою. «Інакше вчинити не міг, бо Кочубей по всім світі розголосив б: же взяв у нас дочку гвалтом і держить у себе місто наложниці», – пояснив він у своєму листі. Мазепа зізнався, що якби ж Мотря залишилася хоч на ніч, то не втримався би – вони почали б жити як подружжя.

«ЦІЛУЮ УСТА КОРАЛЕВІЇ, РУЧКИ БІЛЕНЬКІ І ВСІ ПРИВАБИ ТІЛЬЦЯ БІЛЕНЬКОГО...»

Мазепа кохав Мотрю до останніх своїх днів, писав їй ніжні листи і передавав подарунки: «Моє серденько, мій квіте рожаній! Серденько на тебе болію, що надалеко від мене їдеш, а я не можу очиць твоїх і личка біленького ви-

були впевнені, що на ній чари: мовляв, Мазепа просив у Мотрі локон волосся, а вона йому передавала свою сорочку – приворожена».

Василь Кочубей затаїв невимовну лють, силою видав Мотрю заміж за свого полкового суддю і кілька років писав на Мазепу доноси, за що й поплатився. Кочубей із злестем після чергової змови проти гетьмана схопили: першого стратили, другого відправили до Сибіру. Мазепа їх не помилював, хоча міг. Мотря, вбита подвійним горем чи то стала черницею і померла в глибокій старості, чи то збожеволіла і наклала на себе руки – є дві версії. Але одне достеменно: це було велике і справжнє кохання...

ДО ТЕМИ

Звідки пішла «Кочубеївщина»?

Це історичне явище назвали на честь доносів Василя Кочубея царю Петру I про змову Івана Мазепи зі шведами

никами та друзями. Мазепа навіть став хрещеним батьком доньки Кочубея – Мотрі. Проте особиста драма – роман літнього гетьмана з юною хрещеницею – перетворила друзів на запеклих ворогів.

Кочубей написав донос царю Петру I про те, що Мазепа готує перехід на бік шведів. Петро I на той час настільки довіряв Мазепі, що вважав

слова Кочубея наклепом. Він наказав заарештувати доносчиків і передати їх самому гетьману «на розправу».

Після катувань (якими намагалися вибити зізнання у фальсифікації доносу) Василя Кочубея та його спільника Івана Іскру було засуджено до смертної кари. Кочубею відрубали голову.

Цікаво, що всього че-

рез кілька місяців Мазепа дійсно відкрито перейшов на бік Карла XII, і Петро I, зрозумівши свою помилку, оголосив Кочубея «невинною жертвою» та вірним слугою, повернув його родині маєтки та додав нові землі.

Василь Кочубей похований на території Києво-Печерської лаври біля Трапезної церкви, що вважалося надзвичайно високою честю для того часу.

Василя Кочубея (1640–1708) стратили за наказом гетьмана Івана Мазепи.

Фото: 2plus2.ua

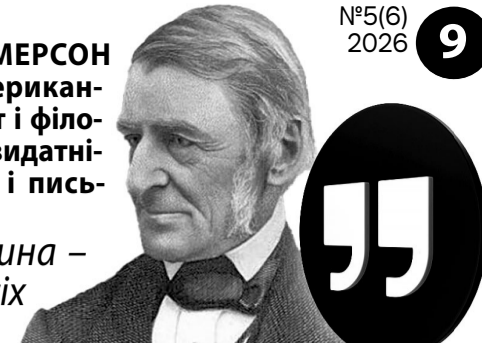
Родовід Конфуція (V ст. до н. е.) внесений до Книги рекордів Гіннеса як найдовший у світі. Він ведеться вже понад 2500 років і налічує понад 80 поколінь. Давні євреї, китайці та єгиптяни фіксували свої родоводи на глиняних табличках або папіру-

сах задовго до появи графічних дерев. **Дерево Ессея (XI століття) вважається першим відомим випадком використання образу дерева для відображення родоводу.** В середньовічному мистецтві так ілюстрували походження Ісуса

Христа від Ессея, батька царя Давида. Одним із перших «небілійних» прикладів є праця Джованні Боккаччо «Генеалогія язичницьких богів» (близько 1360 року), де він використав дерево для відображення складних зв'язків між класичними богами.

Ральф Волдо ЕМЕРСОН (1803–1882), американський есеїст, поет і філософ, один із найвидатніших мислителів і письменників США:
«Кожна людина – це цитата з усіх її предків».

● НЕЙМОВІРНО!

Самотужки дослідила свій родовід до 12-го коліна!

«Тепер я знаю у своєму роду понад 4 300 імен»

Ілюстрація: volyn.com.ua / chatgpt.com.

«Свого сина я назвала Устимом – ім'я взяла зі свого родоводу». Вікторія Сливка повертає із забуття тих, кого вже майже стер час.

Вікторія Сливка з села Біличі Волинської області дослідила свій родовід аж до дванадцятого покоління. Також жінка вивчає родинні лінії односельців. Зараз це стало її основним заняттям, якому вона присвячує весь свій вільний час

Вікторія МИКИТЮК, fakty.ua

Генеалогією я захопилася випадково – під час навчання у школі, – розповіла «Фактам» Вікторія Сливка. – Нам дали домашнє завдання, яке досі залишається в освітній програмі – побудувати родинне дерево. На допомогу прийшла мама, яка від свого діда

занотувала багато інформації. Ми почали діставати сімейні альбоми, архівні світлини, а з ними я почула родинні історії. В результаті в мене було найбільше у класі дерево, бо я дослідила рід до сьомого коліна. Потім сама вже «допитувала» бабусю та інших родичів. Цікаво було дізнатись не лише про прямих предків, а й про їхніх братів та сестер. Тепер я знаю у своєму роду понад 4 300 імен, а родова лінія веде до початку XVIII століття.

Зокрема, найдавніші представники мого роду, яких я знаю, народилися на початку XVIII століття. Знаю, що був предок Іван Іванович Жур, який народився у 1739 році. А ще прямим предком був Трохим Микитюк. Він мав сімох дітей, але, можливо, їх було більше, адже ко-

лись була високою дитяча смертність через хвороби, від яких нині вакцинуються. Що цікаво, Трохим та його рідні мешкали на хуторі Трохимівка. То досі це місце називається Трохимівкою, на цій вулиці збереглося два будинки. Крім того, я дослідила, що з Литовежа в мене були родичі Пучковські. Один із них – Леон – був місцевим краєзнавцем. Також цікава історія мого прадідуся Андріяна. Сто років тому земля була великим скарбом і тоді ретельно обирали собі наречену, щоб вона також мала володіння. Знаю, що прадід вподобав дівчину з неможливої родини та його відмовляли від одруження, бо мало наділів. Крім того, Андріян, маючи за плечима чотири класи школи з відзнакою, вивчив напам'ять «Кобзаря», був серед засновників товариства непитущих, грав

у драмгуртку, малював красиво, певно, всі книги у сільській бібліотеці перечитав, знав багато п'єс. Мені здається, що я багато рис та вмінь перейняла від предка, з яким мала нагоду спілкуватись. До слова, свого сина я назвала Устимом – ім'я взяла зі свого родоводу.

А які ще спостереження маєте після дослідження родоводу? – Наприклад, носії одного прізвища з одного села, навіть з навколишніх сіл, походять від одного предка, тобто є родичами між собою. Маю у своєму родоводі два таких випадки, коли наречена мала те ж прізвище, що і наречений. Перші – це мої дідусь Олексій Микитюк і бабуса Леоніла Микитюк. Вони були з одного села, мого рідного – Біличів. Мені все казали, що вони просто «однофамільці». Я ж дослідила, що вони мали спільного предка Микиту Микитюка, який народився в середині 18 століття (!). Довела, що дідусь і бабуса не просто мали одне прізвище. Інша сім'я, мої прапрадіди Дем'ян і прапрабаба Уляна були з Пучковських із Литовежа. Так теж мали однакові прізвища. Дем'ян родився в Литовезі, а Уляна – вже у Біличах. Дослідивши архівні документи, виявила, що вона була для свого чоловіка тіткою в четвертому поколінні. Ось такі повороти. До речі, усі носії одного прізвища з однієї місцевості мають спільного предка! Усі!

А хто ви за фахом і чи допомагає професія у вашій роботі?

Сама є спеціалістка з документознавства та інформаційної діяльності. Працювала за фахом. Після декретної відпустки звіль-

ти та довести, що вони пішли від одного предка.

Чим саме подобається вам генеалогія?

Це – захоплива справа і не лише про архіви та документи, а й про пам'ять роду. Буває, що на пошук конкретної справи витрачаєш тиждень, а буває і кілька. Тому наполегливість та терпіння – риси, які мені допомагають.

Що порадите читачам, які також хочуть вивчати своє коріння?

Найперше джерело для дослідження родоводу – наші рідні та близькі. Розпитуйте батьків, дідусів, бабусь, найстарших представників роду та старожилів села. Вони знають значно більше, ніж ви, чим збагатять ваші знання про родину. Обов'язково записуйте, навіть знімайте відео для сімейного архіву. Повірте, це вам знадобиться. Особливе джерело – родинні альбоми. Переглядайте з рідними, записуйте історії про події з фотографій, підписуйте осіб на світлинах, поки є люди, які можуть вам розповісти, хто є хто на знімках.

Старі кладовища – надзвичайно цікаве джерело для дослідження. Можна знайти роки життя предків, хоча часто вони не відповідають дійсності, мають невелику похибку. Можна прочитати, як звали батька, наприклад, прабабусь, що випливає із запису по батькові. Деколи на самих могилах можна знайти фотографії предків, які можуть бути їхніми єдиними збереженими знімками. Лише тоді можна переходити до іншого джерела – архівних документів. Ревізські казки (це поіменні списки податного населення російської імперії (селян,

Найдавніші представники мого роду, яких я знаю, народилися на початку XVIII століття. Знаю, що був предок Іван Іванович Жур, який народився у 1739 році.

нилась і займаюсь суто генеалогією. Здійснюю пошук записів про предків по Волинській, Житомирській, Рівненській, Хмельницькій, Львівській, Вінницькій областях. Самотужки дослідила родові дерева односельців. Наприклад, у Біличах найбільш поширене прізвище – Киця. Хотілось би їх всіх пов'яза-

тищан) XVIII – першої половини XIX ст., складені під час ревізій для подушного оподаткування. – Ред.), метричні книги, «Сповідальні відомості», справи щодо викупу землі після скасування панщини, кримінальні справи тощо. Тут уже треба мати спеціальні навички та знання або ж звертатися до фахівця.

● ГОЛОВОЛОМКА

КРОСВОРД «ПАНІ З ЛОНДОНА»

Василь СОЛТИС, crossword.com.ua

ПО ГОРИЗОНТАЛІ:

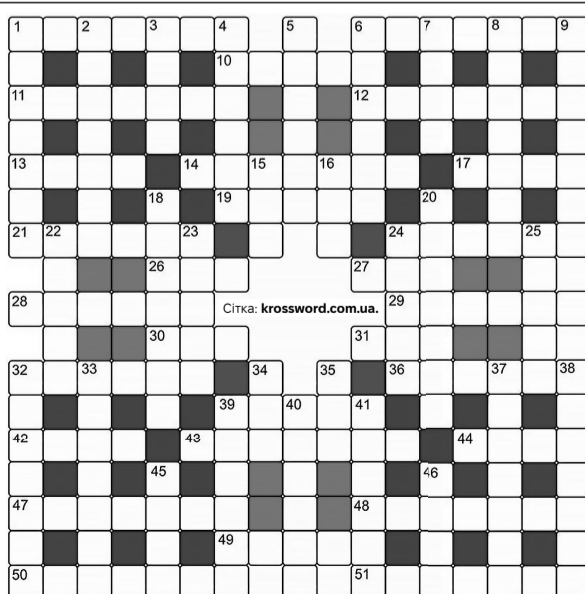
1. Скляна трубочка з гумовим наконечником для закапування. 6. Стан комфорту, спокою та захищеності. 10. Кров'яний згусток. 11. Тонка кров'яна судина. 12. Південне фруктове дерево. 13. Любитель купання в ополонці. 14. Філософ, господар нерішучого осла. 17. Листяне дерево. 19. Арена для верхової їзди. 21. Ім'я відомого анархіста з Гуляйполя. 24. Похилий майданчик для в'їзду. 26. М'яч у воротях. 27. Автор книги «Утопія». 28. Житло індіанця. 29. Танець у кабарі. 30. Грецька літера.

31. Історія про Зевса. 32. Боруля з п'єси. 36. Філософ, який знає, що нічого не знає. 39. Легендарний засновник Риму. 42. Пані з Лондона. 43. Холостячка обітниця у католицьких священників. 44. Столиця у Скандинавії. 47. Препарат для щеплень. 48. Ліс серед поля або поле серед лісу. 49. Циліндричний згорток паперу. 50. Представник сильної статі. 51. Перуанська свійська тварина з роду лам.

ПО ВЕРТИКАЛІ:

1. Кишеньковий монстр із японських мультфільмів. 2. Древній змінник паперу для письма. 3. Окремий предмет

у просторі. 4. Закритий внутрішній дворик. 5. Курортне місто у Львівській області. 6. Місто у Тернопільській області. 7. Випічка на день народження. 8. Кондитерський виріб із какао. 9. Тригонометрична функція. 15. Німецький футболіст, чемпіон світу 1954 року. 16. Корейська автомобільна фірма. 18. Рідне місто Роксолани. 20. Найдовша бігова дистанція. 22. Ім'я тенісистки Світлоїної. 23. Великий прозовий твір. 24. Смуга сошкової трави. 25. Заклик до пильності. 32. Український художник, автор картини «Чорний квадрат». 33. Знак кореня у математиці. 34. Порушення спортивних канонів. 35. Дерево, символ міцності. 37. Об'єкт флори. 38. Математичне твер-

дження. 39. Німецький письменник, який прославився своїми творами на антивоєнну тематику. 40. Масштаб по-іншому. 41. Озеро на кораловому острові. 45. Столиця на Дніпрі. 46. Музична нота.

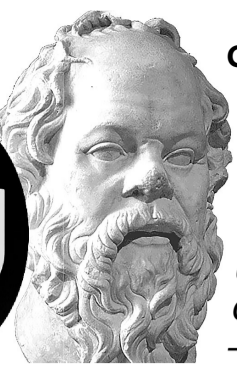
Відповіді – с. 11

● СУДОКУ

Заповніть порожні клітинки так, щоб в кожному рядку, стовпчику і квадраті 3x3 були цифри від 1 до 9 по одному разу. Відповіді – на с. 11

9	8	6		3	7
1	4		7	5	3
3		7		6	4
			2		8
	9	8		7	6
	7	3	5		
5				7	1
7	3	4		5	9
					5

Сократ (469 р. до н. е. – 399 р. до н. е.) – античний мислитель, перший афінський філософ:
«Хто хоче – шукає можливості, хто не хоче – шукає причини»

Сократ навмисно відмовлявся від матеріальних благ. Він часто ходив босоніж, мав лише один плащ на всі сезони та харчувався найпростішою їжею, щоб продемонструвати пріоритет духовного над матеріальним: **«Чим менше людині потрібно, тим ближче вона до богів».** Сократ жартував, що якщо він навчиться ладнати зі своєю сварливою дружиною Ксантіппою, то зможе порозумітися з будь-якою людиною у світі.

Тому філософи приписують відомий вислів: **«У будь-якому разі одружуйся. Якщо попадеться хороша дружина – станеш щасливим, якщо погана – станеш філософом».** У віці 70 років Сократа звинуватили у нешануванні богів та розбещенні молоді Афін. Попри можливість втекти, він відмовився порушувати закон і прийняв смертну кару, випивши отруту цикути.

● **НЕСПОДІВАНИЙ ПОВОРОТ**

«Бабуся Гейтвуд» довела, що ніколи не пізно почати життя заново

У 67 років Емма Ровена Гейтвуд сказала своїм дорослим дітям лише одну фразу: – Я піду трохи прогуляюся. Ніхто навіть не здогадувався, що ця «прогулянка» зробить її легендою

дорогого спорядження. Без команди підтримки. Без сучасних рюкзаків і спеціального взуття. На ногах у неї були звичайні кеди Keds, а речі вона несла в саморобній джинсовій сумці.

«Кожен кілометр був доказом того, що життя не закінчується ні після травм, ні після втрат, ні після старості.»

Але найважчий тягар був не в руках. Емма роками жила в жорстокому шлюбі та терпіла домашнє насильство (постійно зазнавала побиття від свого чоловіка-фермера, вже починаючи з перших тижнів їхнього шлюбу). Вона пережила страх, біль і приниження, перш ніж наважилася піти. І саме ця подорож стала для

неї символом свободи. Кожен кілометр був доказом того, що життя не закінчується ні після травм, ні після старості. Щодня вона долала в середньому по 35 кілометрів. Про її подорож дізналася

преса – і дуже швидко вона стала не просто знаменитістю, а й символом сили для всієї Америки. Люди називали її «Бабуся Гейтвуд», дарували їжу і запрошували до себе на ночівлю. Її історія надихнула тисячі американців, які почали ходити Аппалачським шляхом, а сам маршрут став домом на весь світ.

Та найголовніше – вона довела одну просту річ: ніколи не пізно почати життя заново. Навіть якщо тобі 67. Навіть якщо тебе ламали роками. Навіть якщо весь світ уже перестав у тебе вірити. Іноді одна «прогулянка» може змінити все життя.

ДОВІДКА «ЧИТАНКИ»:
 Емма Ровена Гейтвуд (1887–1973), відоміша як «бабуся Гейтвуд» – екстремальна мандрівниця пішки і родоначальниця подорожей ультралегкою ходою, перша жінка, що пододала 3489 км Аппалачської стежки від гори Оглеторн у штаті Джорджія до гори Катадін самотужки і за один сезон. Загалом проходить її трічі – востаннє у 75 років.

Коли про Емму Гейтвуд написали газети, вона дуже швидко стала символом сили для всієї Америки.

● **УНІКАЛЬНИЙ ВИПАДОК**

У кожної із близнючок – різний батько!

Мішель і Лавінія Осборни з Великої Британії були зачаті природним шляхом, розвивалися разом в одній утробі та народилися від однієї матері з різницею у кілька хвилин. Але є зведеними сестрами

Близнючки Лавінія та Мішель ніколи не дізнаються, чи підозрювала їхня мати, що в них різні батьки...

розшукати його. Це їм вдалось. Але... ніхто з них не був схожим на нього! Сестри кажуть, що не відчули до цього «дядька» ніякого «поклику крові».

Схожість між ними була незаперечною. «Він – мій, я – його, але я не відчувала, що це людина, яку мені потрібно брати з собою в майбутнє, – каже

сію в той час, як Мішель знову взялась за розслідування – хто ж може бути батьком її сестри?

Пошуки дали результат: Мішель знайшла Артура – біологічного батька Лавінії. Він виявився доволі життєрадісним чоловіком, схожим за характером з Лавінією.

І сталося диво – батько та донька здружились. Більше того, Артур заявив, що і Мішель може називати його татом...

Будучи різнояцевими близнючками, Лавінія та Мішель завжди усвідомлювали свої відмінності. Істини, які відкрили їхні ДНК, спочатку зробили ці відмінності ще різочішими. Але між ними завжди буде унікальний зв'язок.

«Ми – диво, – кажуть сестри. – Між нами завжди буде близькість, яку неможливо зруйнувати.»

«У світі зафіксовано лише близько 20 випадків, коли на світ з'являлися різнояцеві близнючки.»

Зрештою засмучена Мішель купила собі набір для тестування ДНК. Результати надійшли 14 лютого 2022 року – у той самий день, коли померла їхня мати. Тест показав, що Джеймс не був батьком Мішель! Тому дівчина розпочала власне активне розслідування і за кілька тижнів розпитувала та тестів з'ясувала, що її батьком є Алекс – брат жінки, яка була подругою їхньої матері. Він був алкоголіком і жив на вулиці...

Мішель. – Мені просто потрібно було знати...». І тут захвилювалась вже Лавінія, адже її сестра була схожою на жінок із родини біологічного батька, а вона – ні... Це стало турбувати Лавінію і вона теж зробила ДНК-тест на батьківство. Результат вразив: родина Алекса – не її родина! А це більше близнючок шокувало розуміння, що вони є зведеними сестрами. У Лавінії з'явилось щось схоже на депре-

● **МУДРІСТЬ ВІКІВ**

«Якби мене вдарив осел, хіба я подав би на нього до суду?»

Античний філософ Сократ мав особливий спосіб реагувати на грубих і настирливих людей

| Prytchi.in.ua

Бувало у вас таке: під час розмови людина починає підвищувати голос, перебивати, сипати образами й намагаться довести свою правоту не аргументами, а агресією?

Такі люди були не лише сьогодні. Вони існували завжди.

Одного разу до Сократа підійшов невихований

чоловік. Він говорив різко, поведився грубо, кидав слабкі докази й образи. Замість того щоб відповідати тим самим, Сократ залишився спокійним. Він не кричав. Не виправдовувався. Не опускався до сварки.

Один із його учнів здивовано запитав:

– Чому ти не відповів йому?

Сократ спокійно сказав:

– Якби мене вдарив осел, хіба я подав би на нього до суду?

У цьому й є мудрість. Розумна людина не зобов'язана вступати в

кожну суперечку. Не кожна провокація заслуговує відповіді. Іноді мовчання – це не слабкість, а найвища форма самоповаги.

Справжня сила не в тому, щоб перекричати когось. Справжня сила – залишатися гідним там, де інші втрачають обличчя.

Елегантність – це не дорогий одяг і не гучні слова. Це вміння поводитися достойно, говорити вчасно і мовчати тоді, коли відповідь лише опустить тебе до чужого рівня.

Будьте як Сократ: спокійні, мудрі й недосяжні для чужої грубості!

«Заговори, щоб я тебе побачив», – казав Сократ, стверджуючи, що мова найкраще розкриває внутрішній світ людини.

НАША ДОВІДКА:

Сократ – грецький філософ з Афін, який вважається засновником західної філософії та одним з перших філософів етичної традиції думки. Загадкова постать, Сократ не написав жодного тексту і відомий в основному завдяки посмертним розповідям класичних письменників, зокрема, його учнів Платона і Ксенофонта.

«Я знаю, що нічого не знаю, але інші не знають і цього», – найвідоміша його фраза, що стала фундаментом критичного мислення.

Сократ ніколи не читав лекцій. Його методом був діалог (еленхос), де через систему запитань він змушував співрозмовника самого дійти до істини або усвідомити свої помилки.

Коли Джулію Робертс запитують про секрети молодості, вона часто жартує, що просто «маринує» голову. Знаменита сцена фільму «Красуня» (1990), де герой Річарда Гіра закриває футляр з намистом перед носом Джулії, була імпровізацією. Заразливий сміх актриси в цей момент був справжнім, і режисер Геррі Маршалл вирішив залишити цей дубль у фільмі.

Джулія РОБЕРТС, 58 років, зірка Голлівуду, розповіла цей анекдот на шоу «Classic Joke Wednesday» (Класичний жарт у середу):

Молодята вирушають у медовий місяць до сільської місцевості та зупиняються у будиночку, яким завідує старий фермер. Тиждень вони взагалі не виходять на вулицю. Стурбований фермер стукає у двері та запитує, чи не потрібно їм їжі.

Чоловік із середини відповідає:

– Ні, дякую, ми харчуємося фруктами кохання!

На що фермер вибукує: – Це чудово, синку, але припиніть викидати шкірки у вікно, бо мої кури ними вже вдавлюються!

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

«Ви не шкодуєте за першим коханням?»

Ілюстрація: volyn.com.ua / chatgpt.com.

«Шкодную тільки за тим, що не сказав їй про це раніше...»

Софія ненавиділа вуличні опитування. – Люди або мовчать, або кажуть дурниці, – бурмотіла вона, поправляючи мікрофон із логотипом «77-го каналу»

Зореслав СТОЖАР

Та нормально все буде, – позіхнув оператор. – Попитаємо про ТЦК, ціни чи котів. Народ таке любить. – Тільки не котів, – скривилася Софія. – Шеф сказав: «Потрібна тема, щоб зачепило». Але що саме може зачепити людей у місті, де всі втомилися? Від війни. Від тривоги.

Від новин. Від чужих смертей і власних розчарувань. Особливо – від кохання. Софія машинально поправила волосся й відвела погляд. Три місяці тому вона теж вірила в любов. Поки одного вечора не почувала: – Ти чудова, але я не готовий до серйозних стосунків. А через тиждень побачила його в ресторані з іншою. Відтоді всередині щось ніби перегоріло. – То що питаємо? – нетерпляче перепитав оператор. І тут Софія побачила літнього чоловіка. Сивий. У темному пальті. Із червоною трояндою в руці.

Він ішов повільно, але якось дуже красиво. Наче ніс не квітку, а пам'ять. – Добрий день! – Софія усміхнулася професійною телевізійною усмішкою. – Вуличне опитування «77-го каналу». Можна одне питання? – Спробуйте, пані журналістко, – лагідно відповів дідусь. Софія на секунду задумалась. А потім раптом запитала те, що боліло їй найгірше: – Скажіть... Ви не шкодуєте за першим коханням? Оператор навіть перестав жувати жуйку. Дідусь усміхнувся. Дуже тихо. Поглянув на троянду. І відповів: – Шкодную тільки за тим, що

не сказав їй про це раніше. Софія розгубилася. – А... де вона зараз? – Через дві вулиці звідси, – усміхнувся він. – Чекає мене вже п'ятдесят два роки. І пішов далі. А Софія ще довго дивилася йому вслід. Того дня вона ставила це питання всім. Молодій мамі. Військовому без руки. Продавчині кави. Студенту з навушниками. І кожен відповідав по-різному. – Шкодную. – Не шкодную. – Досі люблю.

« Ти чудова, але я не готовий до серйозних стосунків. »

– Добре, що розійшлися. – Я б усе повторив. – А я досі не можу забути... Але найважливіша відповідь чекала наприкінці. Вони вже збиралися згорати зйомку, коли назустріч ішов хлопечко років двадцяти п'яти. Високий. У світлій куртці. З кавою в руках. – Молодий чоловіче! – гукнула Софія. – Одне питання для «77-го каналу!» Він усміхнувся: – Спробуйте. Софія вже автоматично запитала: – Ви не шкодуєте за першим коханням? Хлопечко уважно подивився на неї. А потім сказав: – Ні. – Чому? Він усміхнувся ще тепліше. І кивнув просто їй у вічі: – Бо, здається, я тільки що його зустрів. Оператор закашлявся. Софія почервоніла так, що навіть оператор опустив камеру й прошепотів: – Ооо... Це вже не сюжет. Це вже кіно...

● З ПЕРШИХ УСТ

Я СТАРІЮ СПОКІЙНО, З ГУМОРОМ І ГІДНІСТЮ

Я не роблю підтяжок чи Votox, хоча знаю, що, за мірками Голлівуду, це може зашкодити моїй кар'єрі. Але якщо мене не захочуть знімати через мій вік – я сама створю свої проєкти й оберу людей, з якими хочу працювати

Джулія РОБЕРТС, 58 років, зірка Голлівуду

Я знаю жінок, які щодня думають не про зморшки, а про те, як нагодувати своїх дітей. Ось

це – справжні проблеми. Саме такими жінками я захоплююся. Вони зали-

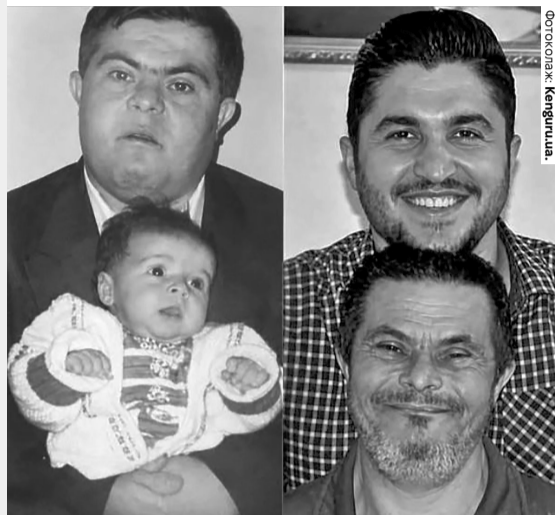
Наша справжня краса – всередині нас.

шаються сильними, добрими й красивими навіть тоді, коли життя стає важким. Мої найбільші страхи – не старіння. Я боюся лише одного: не зуміти захистити своїх дітей від жорстокого світу. Для мене справжнє щастя – не знімальний майданчик і не червона доріж-

ка. Найцінніші моменти дня – це сніданок із сім'єю, коли ми можемо просто сидіти разом і говорити про все на світі. Ми цінім не через зовнішність. Наша справжня краса – всередині нас. **Найвідоміші фільми Джулії Робертс:** «Красуня» (1990), «Весілля найкращого друга» (1997), «Ноттінг Гілл» (1999), «Ерін Броківич» (2000), за який вона отримала «Оскар», та «Іж, молись, кохай» (2010).

● ЗОЛОТЕ СЕРЦЕ

НАРОДИВСЯ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА І... НЕЙМОВІРНОЇ ЛЮБОВІ!

Садер Ісса з гордістю розповідає, що його батько, незважаючи на жорстокий діагноз, завжди робив усе можливе, щоб він почувався щасливим.

Ця історія руйнує стереотипи сильніше за будь-які слова

Олівія ПОЛИЩУК

Джад Ісса, чоловік із синдромом Дауна, 25 років працював на фабриці й разом із дружиною виховав сина з великою любов'ю, турботою та відданістю. Його син, Садер Ісса, виріс у Сирії й став лікарем-стоматологом. Сьогодні він з гордістю розповідає про свого батька та захищає права людей із синдромом Дауна. Садер каже, що його дитинство було наповнене теплом. Батько завжди робив усе можливе, щоб син почувався щасливим, потрібним і любимим, пишуть у фейсбук-групі Kenguru.ua. Для нього Джад – не діагноз. Не обмеження. Не виняток. Він – батько. Добрий, щедрий, працьовитий і самовідданий чоловік, який став справжньою опорою для своєї родини та громади. Ця історія нагадує: здатність любити, виховувати й бути прикладом не вимірюється діагнозами. Вона вимірюється серцем.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД «ПАНІ З ЛОНДОНА»

По горизонталі: 1. Піпетка. 6. Затишок. 10. Тромб. 11. Капіляр. 12. Абрикос. 13. Морж. 14. Буридан. 17. Клен. 19. Манеж. 21. Нестор. 24. Пандус. 26. Гол. 27. Мор. 28. Вігвам. 29. Канкан. 30. Тау. 31. Міф. 32. Мартин. 36. Сократ. 39. Ромул. 42. Леді. 43. Целибат. 44. Осло. 47. Вакцина. 48. Урочище. 49. Рулон. 50. Чоловік. 51. Альпака. **По вертикалі:** 1. Покемон. 2. Папірус. 3. Тіло. 4. Атриум. 5. Моршин. 6. Збараж. 7. Торт. 8. Шоколад. 9. Косинус. 15. Ран. 16. Деу. 18. Рогатин. 20. Марафон. 22. Еліна. 23. Роман. 24. Покіс. 25. Увага. 32. Малевич. 33. Радикал. 34. Фол. 35. Дуб. 37. Рослина. 38. Теорема. 39. Ремарк. 40. Мірило. 41. Лагуна. 45. Київ. 46. Соль. **Джерело:** crossword.com.ua.

ВІДПОВІДІ НА СУДКУ З С.9

9	8	6	1	2	3	4	7	5
1	4	2	7	5	8	3	6	9
3	5	7	9	6	4	8	2	1
4	1	5	2	3	9	6	8	7
2	9	8	4	7	6	5	1	3
6	7	3	5	8	1	9	4	2
5	2	9	6	4	7	1	3	8
7	3	4	8	1	5	2	9	6
8	6	1	3	9	2	7	5	4

ВІДПОВІДІ НА СУДКУ З С.9

VOLYN.COM.UA

ЦІКАВА Читанка

Місячник «Цікава читанка» www.volyn.com.ua

Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Газета «Волинь».

Місцезнаходження видавця: 43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13. **Поштова адреса, за якою здійснюється редакційний контроль:** вул. Ковельська, буд. 2, м. Луцьк Волинської області, 43016.

Головний редактор і відповідальний за випуск – ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович. Зареєстрована 10 квітня 2025 року. *Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі ТЗОВ «Газета «Волинь».*

E-mail: tsikava.gazeta@gmail.com, reklama.volyn@gmail.com

Телефони редакції: 066 82 47 160, 096 77 31 037

ТЗОВ «Газета «Волинь»
п/р UA83305299000026007000803281
КБ Приватбанк, МФО 305299, ЄДРПОУ 02471695
Друк офсетний. Обсяг – 3 друковані аркуші

Передплатний індекс: 38036

Ідентифікатор медіа: R30-06106

Віддруковано: Поліграфічне видавництво «А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль.

Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua

Тираж випуску: 2100.
Замовлення № 683.

Гарі ЛІНЕКЕР, 65 років, легендарний гравець збірної Англії, володар «Золотої бутси» ЧС-1986 року (6 голів), «святий» футболіст – за всю свою довгу кар'єру (понад 500 матчів) не отримав жодної жовтої або червоної картки: «Футбол – це проста гра: 22 чоловіки ганяються за м'ячем протягом 90 хвилин, а зрештою перемагають німці».

Збірна Бразилії є найтитулованішою командою в історії чемпіонатів світу з футболу, вигравши турнір 5 разів (1958, 1962, 1970, 1994, 2002). Інші переможці: Німеччина – 4 (1954, 1974, 1990, 2014), Італія – 4 (1934, 1938, 1982, 2006), Аргентина – 3 (1978, 1986, 2022), Уругвай – 2 (1930, 1950), Франція – 2

(1998, 2018), Англія – 1 (1966), Іспанія – 1 (2010). Рекордсменом за кількістю перемог на чемпіонатах світу серед гравців є легендарний бразилець Пеле. Він – єдиний футболіст в історії, який ставав чемпіоном світу тричі (1958 – у 17 років, 1962, 1970). Пеле на ЧС відзначився 12 разів.

КАЛЕНДАР МАТЧІВ ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ З ФУТБОЛУ – 2026

ЧЕМПІОНАТ СВІТУ-2026 КАЛЕНДАР МАТЧІВ

11 ЧЕРВНЯ – 19 ЛИПНЯ 2026

США • КАНАДА • МЕКСИКА
16 МІСТ • 3 КРАЇНИ

48 ЗБІРНИХ
104 МАТЧІ

ФІНАЛ
19 ЛИПНЯ 2026
NEW YORK NEW JERSEY STADIUM (НЬЮ-ЙОРК)

ГРУПА А				
	МЕКСИКА		ПІВДЕННА АФРИКА	
	ПІВДЕННА КОРЕЯ		ЧЕХІЯ	
11.06 21:00	Мексика – ПАР	:		
12.06 04:00	Пд. Корея – Чехія	:		
18.06 18:00	Чехія – ПАР	:		
19.06 03:00	Мексика – Пд. Корея	:		
25.06 03:00	ПАР – Пд. Корея	:		
25.06 03:00	Чехія – Мексика	:		

ГРУПА В				
	КАНАДА		БОСНІЯ І ГЕРЦЕГОВИНА	
	КАТАР		ШВЕЙЦАРІЯ	
12.06 21:00	Канада – Боснія та Герцеговина	:		
13.06 21:00	Катар – Швейцарія	:		
18.06 21:00	Швейцарія – Боснія та Герцеговина	:		
19.06 00:00	Канада – Катар	:		
24.06 21:00	Швейцарія – Канада	:		
24.06 21:00	Боснія та Герцеговина – Катар	:		

ГРУПА С				
	БРАЗИЛІЯ		МАРОККО	
	ГАЇТІ		ШОТЛАНДІЯ	
14.06 01:00	Бразилія – Марокко	:		
14.06 03:00	Гаїті – Шотландія	:		
20.06 00:00	Шотландія – Марокко	:		
20.06 03:00	Бразилія – Гаїті	:		
25.06 00:00	Марокко – Гаїті	:		
25.06 00:00	Шотландія – Бразилія	:		

ГРУПА D				
	США		ПАРАГВАЙ	
	АВСТРАЛІЯ		ТУРЕЧЧИНА	
13.06 02:00	США – Парагвай	:		
14.06 06:00	Австралія – Туреччина	:		
19.06 21:00	США – Австралія	:		
20.06 06:00	Туреччина – Парагвай	:		
26.06 04:00	Туреччина – США	:		
26.06 04:00	Парагвай – Австралія	:		

ГРУПА Е				
	НІМЕЧЧИНА		КЮРАСАО	
	КОТ-Д'ІВУАР		ЕКВАДОР	
14.06 19:00	Німеччина – Кюрасао	:		
15.06 01:00	Кот-д'Івуар – Еквадор	:		
20.06 22:00	Німеччина – Кот-д'Івуар	:		
21.06 02:00	Еквадор – Кюрасао	:		
25.06 22:00	Кюрасао – Кот-д'Івуар	:		
25.06 22:00	Еквадор – Німеччина	:		

ГРУПА F				
	НІДЕРЛАНДИ		ЯПОНІЯ	
	ТУНІС		ШВЕЦІЯ	
14.06 22:00	Нідерланди – Японія	:		
15.06 04:00	Швеція – Туніс	:		
20.06 19:00	Нідерланди – Швеція	:		
21.06 06:00	Туніс – Японія	:		
26.06 01:00	Туніс – Нідерланди	:		
26.06 01:00	Японія – Швеція	:		

ГРУПА G				
	БЕЛЬГІЯ		ЄГИПЕТ	
	ІРАН		НОВА ЗЕЛАНДІЯ	
15.06 21:00	Бельгія – Єгипет	:		
16.06 03:00	Іран – Нова Зеландія	:		
21.06 21:00	Бельгія – Іран	:		
22.06 04:00	Нова Зеландія – Єгипет	:		
27.06 05:00	Єгипет – Іран	:		
27.06 05:00	Нова Зеландія – Бельгія	:		

ГРУПА H				
	ІСПАНІЯ		КАБО-ВЕРДЕ	
	САУДІВСЬКА АРАВІЯ		УРУГВАЙ	
15.06 18:00	Іспанія – Кабо-Верде	:		
16.06 00:00	Саудівська Аравія – Уругвай	:		
21.06 18:00	Іспанія – Саудівська Аравія	:		
22.06 00:00	Уругвай – Кабо-Верде	:		
27.06 02:00	Кабо-Верде – Саудівська Аравія	:		
27.06 02:00	Уругвай – Іспанія	:		

ГРУПА I				
	ФРАНЦІЯ		СЕНЕГАЛ	
	НОРВЕГІЯ		ІРАК	
16.06 21:00	Франція – Сенегал	:		
17.06 00:00	Ірак – Норвегія	:		
22.06 23:00	Франція – Ірак	:		
23.06 02:00	Норвегія – Сенегал	:		
26.06 21:00	Норвегія – Франція	:		
26.06 21:00	Сенегал – Ірак	:		

ГРУПА J				
	АРГЕНТИНА		АЛЖИР	
	АВСТРІЯ		ЙОРДАНІЯ	
17.06 03:00	Аргентина – Алжир	:		
17.06 06:00	Австрія – Йорданія	:		
22.06 19:00	Аргентина – Австрія	:		
23.06 05:00	Йорданія – Алжир	:		
28.06 04:00	Алжир – Австрія	:		
28.06 04:00	Йорданія – Аргентина	:		

ГРУПА K				
	ПОРТУГАЛІЯ		УЗБЕКИСТАН	
	КОЛУМБІЯ		ДР КОНГО	
17.06 19:00	Португалія – ДР Конго	:		
18.06 04:00	Узбекистан – Колумбія	:		
23.06 19:00	Португалія – Узбекистан	:		
24.06 04:00	Колумбія – ДР Конго	:		
28.06 01:30	ДР Конго – Узбекистан	:		
28.06 01:30	Колумбія – Португалія	:		

ГРУПА L				
	АНГЛІЯ		ХОРВАТІЯ	
	ГАНА		ПАНАМА	
17.06 22:00	Англія – Хорватія	:		
18.06 01:00	Гана – Панама	:		
23.06 22:00	Англія – Гана	:		
24.06 01:00	Панама – Хорватія	:		
27.06 23:00	Панама – Англія	:		
27.06 23:00	Хорватія – Гана	:		

ПЛЕЙ-ОФ

1/16 ФІНАЛУ (28 червня – 4 липня)				
ДАТА	ЧАС	МАТЧ	ПАРА	
28.06	21:00	73	2A – 2B	
29.06	19:00	76	1C – 2F	
29.06	22:30	74	1E – 3A/B/C/D/F	
30.06	03:00	75	1F – 2C	
30.06	19:00	78	2E – 2I	
30.06	23:00	77	1I – 3C/D/F/G/H	
01.07	03:00	79	1A – 3C/E/F/H/I	
01.07	18:00	80	1L – 3E/H/I/J/K	
01.07	22:00	82	1G – 3A/E/H/I/J	
02.07	02:00	81	1D – 3B/E/F/I/J	
02.07	22:00	84	1H – 2J	
03.07	01:00	83	2K – 2L	
03.07	05:00	85	1B – 3E/F/G/I/J	
03.07	20:00	86	1J – 2H	
04.07	00:00	88	2D – 2G	
04.07	23:30	87	1K – 3D/E/I/J/L	

1/8 ФІНАЛУ (4 – 7 липня)				
ДАТА	ЧАС	МАТЧ	ПАРА	
04.07	19:00	90	Переможець 73 – 75	
04.07	23:00	89	Переможець 74 – 77	
05.07	22:00	91	Переможець 76 – 78	
06.07	02:00	92	Переможець 79 – 80	
06.07	21:00	93	Переможець 83 – 84	
07.07	02:00	94	Переможець 81 – 82	
07.07	19:00	95	Переможець 86 – 88	
07.07	23:00	96	Переможець 85 – 87	

1/4 ФІНАЛУ (9 – 11 липня)				
ДАТА	ЧАС	МАТЧ	ПАРА	
09.07	22:00	97	Переможець 89 – 90	
10.07	21:00	98	Переможець 93 – 94	
11.07	23:00	99	Переможець 95 – 96	
12.07	03:00	100	Переможець 91 – 92	

1/2 ФІНАЛУ (14 – 15 липня)				
ДАТА	ЧАС	МАТЧ	ПАРА	
14.07	21:00	101	Переможець 97 – 98	
15.07	21:00	102	Переможець 99 – 100	

МАТЧ ЗА 3-Є МІСЦЕ				
ДАТА	ЧАС	МАТЧ	ПАРА	
18.07	23:00	103	Невдахи 101 – 102	

ФІНАЛ				
ДАТА	ЧАС	МАТЧ	ПАРА	
19.07	21:00	104	Переможці 101 – 102	

* - Час трансляції матчів – київський (можливі зміни від FIFA).